Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 188 (438) ◆ П'ятниця, 2 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ВСТАНОВЛЕНО ДИПЛОМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ З МАВРИТАНІЄЮ

ООН, 1 жовтня. (УКРІНФОРМ). Ісламська Республіка Мавританія, розташована на Північному Заході Африки, стала ще однією країною, з якою Україна віднині підтримує дипломатичні відносини. Протокол про встановлення дипломатичних відносин між двома країнами підписали в середу у Нью-Йорку надзвичайні і повноважні посли — постійний представник України при ООН Віктор Батюк і постійний представник Мавританії при ООН Мохамеду Улд Мохамед Махмуд.

У документі, зокрема, зазначається, що Україна й Мавританія, бажаючи розвивати і зміцнювати дружбу та співробітництво, вирішили встановити дипломатичні відносини на рівні посольств у відповідності з положеннями Віденської конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року і на засадах принципів, закріплених в Статуті Організації Об'єднаних Націй.

ЦІНИ НА ХЛІБ НЕ ЗРОСТАТИМУТЬ

З метою стримування подальшого зростання цін на хліб і хлібобулочні вироби Кабінет Міністрів України постановив продовжити до 1 січня 1993 року чинність пункту 1 своєї постанови від 30 червня 1992 р. «Про внесення змін до системи регульованих цін на продовольчі товари». Згідно з нею, застосовується граничний коефіцієнт підвищення до діючих у 1992 році цін на окремі види хліба і хлібобулочних виробів в розмірі 3. Раді Міністрів Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям рекомендовано ввести тимчасово, з 1 жовтня ц. р. по 1 січня 1993 року, регульовані (роздрібні) ціни на хліб і хлібобулочні вироби (крім здобних) із борошна пшеничного вищого сорту з обмеженням роздрібної ціни на батон нарізний масою 500 г до 14 крб. і перерахунком роздрібних цін на інші види вказаної продукції із збереженням на місцях існуючого співвідношення вільних роздрібних цін за станом на 1 вересня 1992 року.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

КАБІНЕТ Міністрів України прийняв пропозицію Мінекономіки і концерну «Укргазпром» про завершення в 1992—1993 роках будівництва в Україні об'єктів газової промисловості, Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, житла й об'єктів соціальної сфери. Будівництво вказаного гірничо-збагачувального комбінату здійснюється спільно з Болгарією, Німеччиною, Польщею, Румунією і Чехо-Словаччиною. З метою недопущення додаткових валютних витрат при завершенні будівництва зазначених об'єктів розрахунки з підрядчиками цих країн за послуги та поставки, що надаються з боку українських підприємств та організацій, проводити у грошовій одиниці, яка діє в Україні.

МИ ЙДЕМО. АЛЕ ЩЕ ПОВЕРНЕМОСЯ...

Київ. Жовтень 1990-го. Майдан Незалежності.

«На цвинтарі розстріляних ілюзій уже немає місця для могил», — писав Василь Симоненко. «Студентська революція» в центрі української столиці не розстріляли так, як це зробили в центрі китайської, на площі Таньаньмень. Але ілюзії молодих хлопців і дівчат, які два роки тому, так і не дочекавшись виступу могутніх демократичних сил, кинули виклик зухвалому тоталітаризму, було втрачено. Студенти Києва, Львова, Тернополя, Дніпродзержинська готові були покласти на вівтар боротьби за свободу найдорожче — свої життя. І сама свобода для них асоціювалася з відставкою Голови Ради Міністрів В. Масола, непідписанням Союзного договору, націоналізацією майна КПРС і ВЛКСМ, перевиборами Верховної Ради на багатопартійній основі...

Консервативна Верховна Рада, де бал тоді правила група-239, лише на 15-й день почула голос своїх голодуючих дітей і прийняла рішення про задоволення їхніх вимог. Хоч депутати-

(Закінчення на 6-й стор.).

Читайте в номері

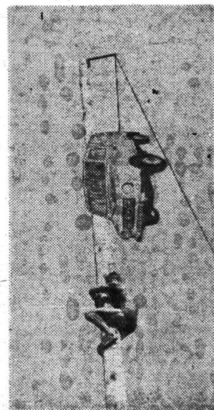
13
Борис БОЛОТОВ: ТРАГЕДІЯ ЧИ ФАРС?

У наступному випуску

КАРПАТСЬКЕ ВІДЛУННЯ «ТРЕТЬОГО УДАРУ»

ПОЗАЗДРИЛИ сусіди малоімущим пенсіонерам Ленінського району Харкова. Кожний з п'ятисот підопічних територіального центру по обслуговуванню пільгового контингенту, у Міжнародний день людей похилого віку, проголошений ООН, одержав два кілограми цукру лише за чотирнадцять купонів. Виявилось, до цієї події причетні не тільки соціальні працівники, а й транспортна міліція Південної залізниці. Саме вона виділила на обслуговування стариків тонну цукру, конфіскованого у спекулянтів.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.
на півроку — 240 крб.
на квартал — 120 крб.
на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

РАЙ — ДЛЯ ТАТАР — НЕ РАЙ

Актуально

З наближенням холодів у Криму посилилася конфронтація місцевої влади з кримськими татарами. Лише 80 тисяч з 200 мають якесь житло. Критична ситуація склалася у селі Красний Рай, що входить до складу винрадгоспу «Алушта». Два місяці тому татари почали зводити будинки просто у персиковому саду. У результаті тривалих переговорів між керівниками Алуштинського міськвиконкому та Меджлісу було підписано угоду про виділення татарам інших ділянок у цьому самому господарстві. Однак, як сказав голова Меджлісу Мустафа Джемілєв, влада не виконала обіцянку. І це не перший випадок. У ніч на 1 жовтня 120 працівників радгоспу разом з посиленими нарядами міліції знесли всі будинки. Кримські татари захищалися, як могли. Постраждали 24 міліціонери, у двох з них тяжкі травми. Поранено 16 кримських татар, чотирьох з них госпіталізовано.

Крим. **Олександр ПІЛАТ.**

Парламентська хроніка

ПАРЛАМЕНТ — ВСЕ Ж ТАКИ НЕ ВУЛИЦЯ

Денне і вечірнє засідання 30 вересня

«...Які ж ви депутати, якщо не даєте говорити людині з вулиці», — так закінчив свій виступ у парламенті співголова Донецького міського страйкового комітету робітників Михайло Крилов. Звичайно, можна зрозуміти представника «загону залізнякових» з їхнім досвідом ультиматумів, проте найвищої оцінки у даному разі заслуговує і витримка народних депутатів. Бо саме цього разу вони показали, що дійсно є депутатами, прислухавшись до пропозиції Голови Верховної Ради України Івана Плюща не розпочинати обговорення виступу Михайла Крилова. Хоча було очевидно, як нелегко парламентаріям утриматися від реакції на ультимативний, якщо не сказати більше, тон «людини з вулиці».

Можливо, це моя суб'єктивна думка, але чи не занадто часто парламентську трибуну віддають людям для пропаганди ними вузькогрупових інтересів. Адже не так давно ми бачили біля стін Верховної Ради представників робітничого класу з цього ж регіону, які вимагали відставки уряду. А вже цього дня можна було побачити лозунги і заклики протилежного змісту. Отже, напрошується висновок, що різні політичні групи і групки продовжують використовувати робітників як розмінну монету в своїх іграх.

Зрештою, якщо ми йдемо до правової держави, то кожен має виконувати свої функції: парламент — приймати закони, виконавча влада — втілювати їх у життя, а для утрясання різних питань чи конфліктів існують, або створюються, узгоджувальні комісії, які мають прийти до спільної думки, а потім кваліфіковано подавати їх на розгляд парламенту чи уряду. Можливо, тоді припиниться тиражування через засоби масової інформації безлічі непродуманих заяв і ультиматумів, від яких у людей і так вже «замакітрилася» голова. Бо коли шановний Михайло Крилов починає говорити і лякати нас тим, що в Україні в разі невиконання умов, запропонованих у заяві, яку він зачитав, може скластися карабаська ситуація, мимоволі згадуються заяви, що звучали з Кремля. Тодішній його господар теж часто повторював подібне, ратуючи за збереження імперії. Невже у парламенту немає більших турбот, ніж вислуховувати сентенції, за якими чітко простежуються зусилля певних політичних сил збити Україну зі шляху незалежності, обраного її народом? Звичайно ж, є. Тим більше цього дня, коли з доповіддю «Про політичне і соціально-економічне становище в Україні та про виконання постанов Верховної Ради України від 7 лютого та 7 липня цього року» виступив Президент України Леонід Кравчук.

Судячи з виступів парламентаріїв, їхніх запитань до Президента, доповідь Леоніда Кравчука викликала у залі засідань як схвальні, так і критичні емоції. Проте іншого й не можна було чекати, адже скільки людей — стільки й думок. І це навіть дуже добре. Аби тільки за емоціями не губилося головне — ідея української державності. А саме це часто спостерігається в залі, коли зі своїми, а точніше, із заявами своїх партій, виступають окремі народні обранці. Приміром, Олександр Мороз досить чітко, як і його колега — соціаліст Володимир Марченко, виступив проти «ринкової стихії», наполягаючи при цьому на розгляді антикризової програми Соціалістичної партії, представники фракції Руху по-своєму оцінили ситуацію в Україні, республіканці представили свою точку зору. Однак промовці, як на мене, допускали й певні помилки, критикуючи Президента чи уряд, натомість нічого нового не пропонували. А в цілому, як висловлювались у розмові зі мною парламентарії, Президент України Леонід Кравчук своїм повідомленням про те, що Прем'єр-міністр Вітольд Фокін подав заяву про відставку, створив «віддушину», через яку вийшла «депутатська пара».

Ще одна деталь, яку хтось намагався не помічати, інші ж, навпаки, не проти були підкреслити — це тертя між законодавчою та виконавчою владою. Як розвиватимуться події далі, передбачити важко. Проте зрозуміло одне — недосконалістю, а іноді й ігноруванням законів користуються нині всі, кому лише не лінькі. Тому розмежування влад і створення для цього надійної основи набуває дедалі більшої актуальності.

Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.

«Десь колись в якійсь країні хтось когось по пузі бив»

Ранкове засідання 1 жовтня

Депутати продовжували обговорювати доповідь Президента Л. Кравчука на сесії 30 вересня цього року. Виступило з півтора десятка парламентаріїв, і словами, винесеними до заголовку статті, депутат Л. Табурянський (Дніпропетровщина), на жаль, чи не найвлучніше охарактеризував загальну тональність і зміст переважної більшості виступів. Жоден з промовців не обійшовся без традиційного «камо грядеші?», але з конкретними пропозиціями не густо.

На мій погляд, сталося це тому, що переважна більшість депутатів не усвідомила, в якій ситуації опинилася Україна після згоди Л. Кравчука на відставку Прем'єра В. Фокіна. А вона, ситуація ця, проста, як, вибачте, правда. Економіка занепадає, життєвий рівень знижується, люди або політизуються, або впадають у розпач, який може прорватися у вигляді охарактеризованого ще О. Пушкіним бунту. Бо хто сьогодні може гарантувати, що уряд, який опинився під дамокловим мечем загальної відставки через свою, м'яко кажучи, не дуже ефективну роботу, буде взагалі хоч щось робити? Хто може гарантувати, що чиновники, особливо низових структур, для яких незалежність України і перспектива працювати в умовах демократії і суворої відповідальності за результати своєї праці означали тільки одне — втрату комфортної годівниці, не захочуть ще раз «помститися» тим, хто голосував за незалежність за принципом «ага, голосували, то й майте свою свободу»? На жаль, ніхто...

Тому, на мій погляд, і мали рацію ті промовці, які, відзначивши позитиви президентської доповіді, все-таки сходилися на тому, що почули вони не конкретну програму, а програмно-декларативну промову. Хто може сьогодні заперечити депутатові Ф. Панасюку (Житомирщина), який заявив, що ідея незалежності України в свідомості малоімущих дедалі більше втрачає привабливість? Хто з депутатів може сказати, що не відчуває своєї провини за те, що сьогодні біля смітників і баків з недоїдками юрмляться не «бомжі» чи «бичі», а ті, хто життя поклав на те, щоб ми хоча й погано, але все-таки жили?..

Але все-таки конструктивних пропозицій в депутатських спічах були. Чітко сформулював їх депутат М. Косів (Львівщина): «Сенс нашого обговорення не в наведенні прикладів розвалу, а в осягненні причин цього явища і пошуку шляхів виходу з кризи». Визначив він і три найголовніші, на його думку, завдання: чітке виконання своїх функцій усіма, хто визначає політику сьогоднішньої України, побудова нової ринкової економіки і становлення громадянського, справді плюралістичного суспільства.

Були й пропозиції щодо уряду. Депутат І. Заєць (Київ) висловив таку думку: головне — не відставка Прем'єра В. Фокіна, коли залишається при кермі його уряд. Найголовніше — відставка навіть не всього уряду, а заперечення його загальної політики. Тільки за такої умови новий Прем'єр може сформувати уряд реформ, відібравши зі старого складу Кабінету тих, хто справді працював на Україну. Бо вона дійсно велика країна, багата на кадри, але десятиліттями кадри ці, на жаль, виховувались як виконавці вказівок Москви, а не ініціатори й генератори власних ідей. Так, це проблема, і найсерйознішим принципом для нового Прем'єра при доборі кадрів є жарт М. Жванецького: «Тщательнее надо, тщательнее...»

Одне слово, створено депутатську комісію, яка має підготувати проект рішення парламенту про подальші дії щодо нового уряду. Були пропозиції до цієї постанови. Найконкретніші дві: відставити весь уряд і доручити Л. Кравчуку до 15 жовтня внести на депутатський розгляд кандидатури нового Прем'єра, який і формуватиме свою команду. Якщо «знайдеться» депутатський консенсус, який сьогодні скрізь шукають всі, кому не лінькі, то підгрунтя для виваженого рішення є. Чому ж конкретики було так мало, пояснив І. Плющ: «Говорять усе, що заманеться, а на пропозиції часу не вистачає. Давайте навпаки робити...»

Може, й справді, давайте, і не тільки в цьому разі.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про експертну групу з питань підготовки проектів міждержавних угод про правову допомогу

З метою проведення переговорів з уповноваженими представниками іноземних держав щодо підготовки проектів угод про правові відносини та правову допомогу у цивільних, шлюбно-сімейних та кримінальних справах:

1. Створити при Міністерстві юстиції України експертну групу для підготовки проектів угод про правові відносини та взаємну правову допомогу у цивільних, шлюбно-сімейних та кримінальних справах.
2. Затвердити персональний склад експертної групи.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
24 вересня 1992 року

Про зміни до Розпорядження Президента України від 16 вересня 1992 року № 141/92-рп «Про Положення про Національний комітет боротьби із захворюванням на СНІД»

Внести зміни до абзацу першого пункту 2 Розпорядження Президента України від 16 вересня 1992 року № 141/92-рп «Про Положення про Національний комітет боротьби із захворюванням на СНІД», виклавши його в такій редакції:

«Установити на 1992 рік граничну чисельність працівників апарату Національного комітету боротьби із захворюванням на СНІД 12 одиниць».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
25 вересня 1992 року

Зустрічі у Вашингтоні

Вашингтон, 1 жовтня. (Прес-служба посольства України в США). Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, який очолює делегацію України на 47-й сесії Генеральної Асамблеї ООН, прибув у середу до столиці США.

Того ж дня він мав зустрічі в Білому домі з радником Президента США з питань національної безпеки генералом Брентом Скоукрофтом, спеціальними помічниками Президента з питань національної безпеки Едвардом Х'юїтом та з питань оборонної політики і контролю над озброєннями Джоном Гордоном. Обговорено питання двосторонніх відносин. Зокрема, Анатолій Зленко наголосив на зацікавленості України у розвитку стосунків взаємної довіри та відкритого партнерства із США. Міністр поінформував представників апарату Білого дому про виступ в парламенті України Президента Леоніда Кравчука, який знову підтвердив відданість керівництва держави і уряду принципу без'ядерного майбутнього України. Йшлося також про активізацію фінансової, технічної та експертної допомоги США у демонтажі та знищенні стратегічної ядерної зброї, що продовжує залишатися на території України.

Анатолій Зленко побував у Сенаті США, де мав тривалу розмову з провідними законодавцями — членами комітету з іноземних відносин — сенаторами Річардом Лугером, Алланом Кренстоном, Джозефом Байденом та Полом Сарбейнзом. Центральне місце в дискусії із законодавцями США посідали питання забезпечення Україні надійних міжнародних гарантій її національної безпеки після остаточної ліквідації ядерної зброї на українській території, ратифікації угоди про скорочення стратегічних ядерних озброєнь та приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Зустрівшись з членами Комітету з іноземних справ Палати представників Конгресу США, він поінформував їх про сучасне політичне та економічне становище в Україні. У ході бесіди також обговорювалися питання зростаючої ролі України в міжнародних організаціях, зокрема її активної позиції на сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Увечері Анатолій Зленко виступив перед членами Ради з міжнародних відносин — представницької неурядової організації США.

У бесідах в Білому домі та Конгресі брав участь Надзвичайний та Повноважний Посол України в США Олег Білорус.

Закон України

ПРО ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ БОРГ УКРАЇНИ

Стаття 1. Поняття державного внутрішнього боргу України

Державним внутрішнім боргом України є строкові боргові зобов'язання Уряду України у грошовій формі.

Державний внутрішній борг гарантується всім майном, що перебуває у загальнодержавній власності.

Стаття 2. Склад державного внутрішнього боргу України

До складу державного внутрішнього боргу України входять позичання Уряду України і позичання, здійснені при безумовній гарантії Уряду, для забезпечення фінансування загальнодержавних програм.

Державний внутрішній борг України складається із заборгованості минулих років та заборгованості, що знову виникає по боргових зобов'язаннях Уряду України.

Стаття 3. Боргові зобов'язання Уряду України

До боргових зобов'язань Уряду України належать випущені ним цінні папери, інші зобов'язання у грошовій формі, гарантовані Урядом України, а також одержані ним кредити.

До складу боргових зобов'язань Уряду України включається також частина боргових зобов'язань Уряду колишнього Союзу РСР, прийнята на себе Україною.

Стаття 4. Види і форми державного внутрішнього боргу України

Боргові зобов'язання Уряду України можуть мати короткостроковий — до 1 року, середньостроковий — від 1 до 5 років і довгостроковий — 5 і більше років термін.

Боргові зобов'язання Уряду України виступають у вигляді облігацій внутрішніх державних позик і казначейських зобов'язань України.

В окремих випадках можуть бути й інші форми урядових боргових зобов'язань. Характер і умови таких зобов'язань у кожному конкретному випадку визначаються Урядом України за погодженням з Національним банком України.

Стаття 5. Умови і порядок випуску державних цінних паперів та регулювання їх обігу

Умови і порядок випуску державних цінних паперів та регулювання їх обігу визначаються відповідно до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу».

Стаття 6. Управління державним внутрішнім боргом України

Управління державним внутрішнім боргом України здійснюється Міністерством фінансів України у порядку, погодженому з Національним банком України.

Розміщення боргових зобов'язань Уряду України та надання гарантій від імені Уряду України провадиться за його дорученням Міністерством фінансів України.

Граничні розміри державного внутрішнього боргу України, його структура, джерела та строки погашення встановлюються Верховною Радою України одночасно із затвердженням Державного бюджету України на наступний рік.

Стаття 7. Обслуговування державного внутрішнього боргу України

Ослуговування державного внутрішнього боргу України здійснюється Міністерством фінансів України через банківську систему України шляхом проведення операцій по розміщенню облігацій внутрішніх державних позик, інших цінних паперів, їх погашенню і виплаті доходу по них у вигляді процентів та в іншій формі.

Стаття 8. Фонд обслуговування державного внутрішнього боргу України

Для фінансування витрат по розміщенню, рефінансуванню, виплаті доходу та погашенню боргових зобов'язань Уряду України у складі Державного бюджету України створюється фонд обслуговування державного внутрішнього боргу України. До цього фонду зараховуються кошти у розмірі 50 процентів, одержані від приватизації майна державних підприємств.

Стаття 9. Публікація даних про державний внутрішній борг України

Міністерство фінансів України щорічно публікує в загальнодоступному виданні відомості про стан державного внутрішнього боргу України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
16 вересня 1992 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про державний внутрішній борг України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про державний внутрішній борг України» з 1 вересня 1992 року.

2. Встановити граничний розмір державного внутрішнього боргу на 1992 рік в сумі 1 трильйон карбованців.

3. Кабінету Міністрів України разом з Національним банком України у місячний термін:

оформити наявні боргові зобов'язання Уряду України перед Національним банком України та визначити розмір плати за них;

розробити та впровадити механізм касового обслуговування державного бюджету і механізм обслуговування державного внутрішнього боргу.

4. **Кабінету Міністрів України у місячний строк:**

розробити механізм і строки індексації грошових вкладів і цінних паперів громадян України;

проінформувати Верховну Раду України про розподіл активів і пасивів колишнього Союзу РСР і про причини зростання дефіциту Державного бюджету України.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
16 вересня 1992 року

Точка зору

Вся влада — апарату?

На прес-конференції, присвяченій презентації нового варіанту урядової програми економічних реформ, керівник групи Кабінету міністрів, яка займалася розробкою програми, заявив, що основою для її написання є «Основи національної економічної політики» Колегії з економічних питань Державної Думи. Наш кореспондент Костянтин Парищкура за роз'ясненнями звернувся до Державного Радника з економічних питань Олександра ЄМЕЛЬЯНОВА.

— «Основи» побудовані на принципах ринкової економіки і економічних методів державного регулювання, впливу на товаровиробників та споживачів. Урядовий документ орієнтований на адміністративне регулювання економіки, на централізацію більшості функцій управління, на перетворення державних органів виконавчої влади в господарські структури з наданням їм відповідних функцій. А це по суті можна ототожнити з поверненням до жорсткої адміністративної системи.

— Але ж в плані кожний рядок рясніє словами «ринок»...

— Це і є головним пунктом звинувачень на адресу уряду. В принципі я його (уряд) розумію. Кабінет міністрів, його прем'єр вважають, що подолати економічну кризу, переломити негативні тенденції можливо перш за все за рахунок централізації функцій і відповідного збільшення прав і відповідальності адміністративних органів управління. Абстрагуючись, можна сказати, що вирішувати економічні проблеми можливо лише таким шляхом, який бачить уряд або шляхом збільшення свобод і самостійності суб'єктів господарської діяльності. Першим шляхом ми йшли понад 75 років. Результати, я думаю, ілюстрацій не потребують. Я б сказав, що уряд знову вибрав цей шлях. Чи правомірний він? В принципі правомірний. Ви ж знаєте, скільки керівників сумують за жорсткою рукою, за минулим. Але вони про це говорять відверто, не намагаються ввести в оману громадську думку. Так роблять, зокрема, російські центристи, яким неухильно протистоять Гайдар та його команда. То чому б авторам плану дій і намірів (так він називається у новій редакції) чітко і відверто про це не сказати? А особисто я вважаю, що повернення до жорсткого адміністрування в економіці, яке фактично пропонує уряд, не може не привести нас до катастрофи, навіть за умови, що «уряд бере всю відповідальність на себе» (Фокін). Адже по суті у господарських суб'єктів забираються права, можливості маневрувати і самостійно вирішувати економічні питання. З центру ж — я глибоко в цьому переконаний — їх вирішувати неможливо. До речі, саме тому Кабінет ставить питання про відміну кількох десятків прийнятих Верховною Радою законів. Хочу підкреслити: відміни потребують саме ті законодавчі акти, які спрямовані на розвиток ринкових відносин. І скільки б їх не критикували, наші закони (деякі з них справді потребують доробки), але ніхто не наважиться заявити, що вони були спрямовані проти ринку, проти формування нових економічних відносин в Україні.

— Чи розглядала Колегія урядовий план?

— Ми роздали його на руки членам Колегії для ознайомлення. А коли зібралися для обговорення, один з членів Колегії заявив: «Це — спроба перевороту». Якщо Верховна Рада прийме цей план, який передбачає урядовий диктат над виробництвом (скільки і чого виробляти, кому і за якими цінами продавати і т. ін.), то трансформація в Україні піде за гаслом «Вся влада — апарату!» Почнеться, по суті, відчуження результатів праці від виробників. А цього допустити не можна. Ось, зрештою, суть того, що говорять професіонали з Думи.

— Як могло таке статися? Маю на увазі розпорядження Президента розробити ринковий план і отриманий в результаті адміністративний?

— Коли ми підготували «Основи національної економічної політики» (березень цього року), Президент видав розпорядження створити на їх основі план реформи, який передбачав вихід з рубльового простору та інші заходи, розробку приблизно 37 законопроектів. Робота ця не була виконана. Були і винні. А постраждали, за нашою давньою традицією, «стрілочники»: трьох заступників міністрів зняли рішенням Кабінету. А віз і нині там.

А сам новий «план...» і з'явився тому, що програма дій за розпорядженням Президента не була реалізована.

— Замість віце-прем'єра Ланового прийшла нова людина, яка фактично очолює в уряді підготовку до реформ. Маю на увазі Симоненка. Це його ідеї реалізовано в плані?

— Він був прекрасним мером, гарним губернатором, він і як посадова особа, і народний депутат, був щирим прихильником ринку, збільшення свобод і самостійності ринкових органів і господарських структур. Валентин Костянтинович як талановитий адміністратор, людина з переконаннями, яка вміє відстоювати свою позицію, може бути для України або дуже корисним, або...

Подивіться, що трапилося. План, про який він доповідав, прямо суперечить його переконанням, які він раніше відстоював. Тут можливі два варіанти. Або нове крісло привело його до відмови від колишніх поглядів і швидко сформувало у нього новий — прямо протилежний підхід. Або перемогли корпоративні інтереси уряду і він змушений був відстоювати не свої погляди. Третього не дано. Так-от, якщо це друге і він зможе подолати службову корпоративність і використати свій талант для справи ринкових реформ — ціни йому не буде. Така людина вкрай потрібна. Якщо ж це відмова від колишніх поглядів і він використає свій талант і наполегливість на боротьбу з реформами, то він дуже небезпечний для економічних перетворень в Україні. Ну і наприкінець я б все ж висловив свою думку, відповідаючи на ваше питання: у плані відображені не його погляди.

Економіка

Винаходять тут, а реєструють там

Ми в Україні ніяк не зрозуміємо, що найвище у сучасному цивілізованому світі цінують інтелектуальний потенціал — так треба розуміти зміст відкритого листа, з яким у Дніпропетровську звернулися до Президента Леоніда Кравчука і Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна керівники патентних служб і бюро раціоналізації підприємств та організацій обласного центру.

Бо чи знаєте ви, що досі винаходи і рацпропозиції йдуть на реєстрацію до Москви? В Україні не існує нормативної бази порядку подання, захисту і впровадження винаходів, нових моделей та зразків промислового обладнання тощо. Затримуються й рішення про переведення авторських свідоцтв колишнього Союзу РСР, виданих протягом багатьох років нашим землякам, у патенти України.

Як на мене, послання дніпропетровських раціоналізаторів і винахідників краще було б адресувати Верховній Раді України, адже в ньому говориться, що тим часом Верховна Рада Російської Федерації ще у червні цього року схвалила патентний закон, який захищає промислову власність патентами Росії. І якщо Україна, попереджають автори відкритого листа, негайно не зреагує на цей факт, то може статися так, що винаходи, зроблені в Україні, потраплять під патентний захист Росії. Пропаде наш пріоритет на тисячі й тисячі винаходів та відкриттів, а це мільярди карбованців. Крім того, коли хочете знати, це стримує й стримуватиме західних інвеститорів, зарубіжних творців новітніх технологій, бо для них багато означає мати справу з державою, яка гарантує охорону промислової і науково-технічної власності.

Активісти патентних та винахідницьких служб Дніпропетровська навіть провели з цього загрозливого приводу спеціальну нараду й підготували свої пропозиції, як бути. Перш за все, зрозуміло, треба швидко, не чекаючи відповідного закону, розпочати у себе реєстрацію заявок на наукові відкриття й технічні та технологічні винаходи. Далі дніпропетровці радять домовитися з Росією так: патенти колишнього Союзу, а тепер Росії, видані громадянам, юридичним особам і організаціям України до 1991 року, мають назавжди зберегти свою рівнозначну силу й на території України. А всі авторські свідоцтва, одержані нашими земляками після проголошення незалежності, — однозначно перевести в патенти України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Вісті з Криму

М. БАГРОВ:

«РРК САМЕ СОБІ ПІДПИСАЛО ВИРОК»

На прес-конференції, присвяченій результатам дводенної роботи дев'ятої сесії Верховної Ради Криму, Голова Верховної Ради Криму Микола Багров відзначив, що завдяки внесенню поправок та доповнень до Конституції Республіки Крим і приведенню її у відповідність з Конституцією та існуючим законодавством України, можна сподіватися на стабілізацію обстановки на півострові і впритул зайнятися економічними проблемами.

На запитання, чи не шкодує він, що з політичної арени сходить такий противник, як РРК, Багров відповів: «У правовій демократичній державі обов'язково повинна бути опозиція. Але коли люди переходять межі дозволеного законом, це вже не опозиція, а щось інше. РРК саме собі підписало вирок... воно трансформувалося в іншу структуру... Якщо ця структура набуде нормальної форми, я готовий з такими людьми співробітничати».

Микола Багров критично поставився до наміру України вийти з рубльової зони, заявив, що якщо таке станеться, то у Криму повинні бути свої захисні механізми. До інституту президентства він особисто ставиться негативно, але «якщо це положення зафіксоване в Конституції Республіки Крим, то, природно, рано чи пізно в Криму буде президентське правління». Багров зазначив, що не підтримує ідею двопалатного парламенту, що «потрібен пільговий принцип, скажімо, для кримських татар та інших депортованих народів, щоб вони були представлені в парламенті належним чином». Багров підтримує можливість надання кримчанам подвійного громадянства і прагнутиме, «аби щодо цього була укладена відповідна угода між Україною і Російською Федерацією». Голова Верховної Ради Криму також зазначив, що переважна більшість кримчан підтримують оголошений восьмою сесією Верховної Ради мораторій на проведення референдуму, і «повертатися до цього питання нема ніякої потреби».

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

1. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969М «Волинянка»).
2. Львівському концерну «Електрон» (телевізори «Електрон»).
3. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
4. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
5. Чернігівській фабриці музичних інструментів (піаніно).
6. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).
7. Київській компанії «Росток» (кавомолки, міксери, кухонні комбайни).
8. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).
9. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).
14. Херсонському заводу «Жовтень» (розмальовані електричні самовари).
15. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

16. ____________________

____________________ Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

КЛАВІШІ БІЛІ, КЛАВІШІ ЧОРНІ

Найбільш відома за рубежем українська продукція виробляється нашими спонсорами — Чернігівською фабрикою музінструментів та концерном «Укрмузпром». Піаніно «CHERNY», бандури, цимбали популярні в Європі, Америці, Австралії. Отже — нема проблем? Але настрій у працівників музичної промисловості не дуже оптимістичний. На наші запитання відповідає голова правління концерну «Укрмузпром» М. ДУДАРЄВ.

— Миколо Петровичу, з погляду обивателя, нині не до музики...

— Подібна позиція, як не прикро, прослідковується і в діях Кабінету міністрів України. Справді, народ треба одягти-нагодувати. Але ж не слід забувати й про його духовність. Маю на увазі не красиві декларації, яких сьогодні предостатньо. Давайте поміркуємо про більш прозаїчне: що буде, якщо завтра в Україні припиниться випуск музичних інструментів? А ми, до речі, виробляємо їх понад 100 артикулів. Не секрет, опинимося в ситуації, в яку потрапили Казахстан, Латвія. Як житимуть установи культури, музичні заклади, школи, на що переорієнтуються інтереси молодого покоління?

— Але, після припинення міждержавного постачання лісу з Росії, уряд виділив для музичної промисловості 30 тисяч кубометрів деревини карпатської ялини.

— А місцеві органи влади вважають, що її краще пустити на штахети чи на будівництво. Нас ігнорують. Замість того, щоб заробляти валюту, 10 фабрик концерну скорочують виробництво. Чернігівська, приміром, працює в одну зміну. Втрачаємо висококваліфікованих професіоналів. Замінити ж їх непросто — щоб виготовити піаніно, потрібно 25 тисяч технологічних операцій.

— Де ж вихід?

— На захист (не нас, а музики!) повинна стати Верховна Рада. Потрібна постанова, яка б припинила безгосподарське витрачання цінних порід дерев лісового фонду України, дала дозвіл на їх вирубки пріоритетно для виробництва музінструментів. Потім, підприємства, які працюють на культуру, мають платити значно нижчі податки. Адже після податкових та торговельних накруток, наприклад, піаніно багатьом вже не по кишені, воно коштує 65 тисяч карбованців. І чи не левову пайку з цієї суми забирає держава, обкрадаючи духовний потенціал України.

— Нині мало хто сподівається на поміч влади, у ринкових умовах передусім розраховують на власні сили.

— Але коли через бездіяльність уряду наші 40 мільйонів карбованців три місяці мандрують до партнерів у Росії, коли ідеологія взаємовигідної зацікавленості витіснена ідеологією адміністративних заборон, байдужістю до наших трудових проблем, вступати у ринок важко. І все ж концерн витримав перший вал економічної стихії. Знайшли більш-менш надійних партнерів, налагодили вигідні зв'язки, дали роботу людям. Прагнемо створити конкурентоспроможні у світі вироби. Непогано почало працювати в цьому плані наше спільне з голландцями підприємство. У березні воно зайняло на виставці у Франкфурті-на-Майні призове місце, завдяки цьому ми вже продали 3000 «CHERNY» за валюту.

— Чому ж «Укрмузпром» — один з перших в Україні концернів, що позбувся міністерської опіки й посмакував свободою, невдовзі припиняє своє існування?

— Ми реорганізуємося в асоціацію орендарів. Гадаємо, це підвищить відповідальність і зацікавленість кожного в результатах праці.

— А приватизовувати фабрики будете?

— Поки що з цим зачекаємо. Масова приватизація, як от колись — колективізація, нас насторожує. Я особисто побоююсь непродуманих адміністративних рішень з цього приводу. Люди можуть знову стати жертвами політичних експериментів. Треба все робити поступово. І щоб ініціатива йшла знизу.

— Будемо сподіватися, що вас почують не тільки «безпортфельні» читачі «Голосу України».

— Це наш шанс.

Розмову вів
Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

А гетьмана пам'ятають...

Курйози

Минув місяць, як всеукраїнський гетьман В'ячеслав Чорновіл відвідав Херсонщину і виступив на острові Тягин під час святкування 500-річчя козацтва, а розмови про його візит і досі точаться. Люди говорять, начебто пан Чорновіл прилетів до Херсона рейсом спеціального літака. Та ще й не сам, а зі своїм легковим автомобілем на борту. Пенсіонер-ветеран С. Вислий зателефонував до редакції газети і висловив обурення: мовляв, ось до чого прагнуть тузи-гетьмани — до розкошу, витрачають на себе мільйони, коли народ потерпає...

Голова крайового Руху Олександр Токаленко, до якого журналісти звернулися за роз'ясненням, спростував чутки. За його словами, керівництво українського козацтва начебто намагалося влаштувати поїздку В. Чорновола на військовому транспортному літаку, однак це залишилося тільки наміром. В аеропорту з'ясувалося, що виліт транспортника з Херсона заборонено начебто через аварію якогось вертольота. Марно прочекавши до вечора, гість так і не вилетів до Львова. А вранці, взявши звичайний квиток на звичайний рейс до Києва, В. Чорновіл вибув з Херсона. Щодо персонального автомобіля, який буцімто супроводжував у поїздці гетьмана, то це вигадка.

Нагромадження різних чуток навколо особи В. Чорновола, очевидно, примусило його вже двічі виступити на сторінках місцевої газети «Херсонський вісник» з матеріалами, в яких В'ячеслав Максимович знайомить херсонців із своїми поглядами на актуальні проблеми суспільного життя.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Ракурс

ЧИТ… В ОЧ…

ДІВЧАТА … ЛЕЙТЕ…

Реалії

«ПАРСЕК…

Новини ку…

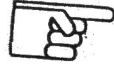
Знай наш…

ЛЯ…

Передплата-93

10. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
11. СП «Джонсон — Київ Корпорейшн» (набір миючих засобів).
12. Луцькому виробничо-торговельному шовковому об'єднанню (сувенірні набори — рушники, серветки).
13. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).
14. Херсонському заводу «Жовтень» (розмальовані електричні самовари).
15. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

16. ______________________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у вересні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

...ринкових умовах передусім розраховують на власні сили.

— Але коли через бездіяльність уряду наші 40 мільйонів карбованців три місяці мандрують до партнерів у Росії, коли ідеологія взаємовигідної зацікавленості витіснена ідеологією адміністративних заборон, байдужістю до наших трудових проблем, вступати у ринок важко. І все ж концерн витримав перший вал економічної стихії. Знайшли більш-менш надійних партнерів, налагодили вигідні зв'язки, дали роботу людям. Прагнемо створити конкурентоспроможні у світі вироби. Непогано почало працювати в цьому плані наше спільне з голландцями підприємство. У березні воно зайняло на виставці у Франкфурті-на-Майні призове місце, завдяки цьому ми вже продали 3000 «CHERNY» за валюту.

— **Чому ж «Укрмузпром» — один з перших в Україні концернів, що позбувся міністерської опіки й посмакував свободою, невдовзі припиняє своє існування?**

— Ми реорганізуємося в асоціацію орендарів. Гадаємо, це підвищить відповідальність і зацікавленість кожного в результатах праці.

— **А приватизовувати фабрики будете?**

— Поки що з цим зачекаємо. Масова приватизація, як ото колись — колективізація, нас насторожує. Я особисто побоююсь непродуманих адміністративних рішень з цього приводу. Люди можуть знову стати жертвами політичних експериментів. Треба все робити поступово. І щоб ініціатива йшла знизу.

— **Будемо сподіватися, що вас почують не тільки «безпортфельні» читачі «Голосу України».**

— Це наш шанс.

Розмову вів Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

...ана пам'ятають...

...віл вибув з Херсона. Щодо персонального автомобіля, який буцімто супроводжував у поїздці гетьмана, то це вигадка.

Нагромадження різних чуток навколо особи В. Чорновола, очевидно, примусило його вже двічі виступити на сторінках місцевої газети «Херсонський вісник» з матеріалами, в яких В'ячеслав Максимович знайомить херсонців із своїми поглядами на актуальні проблеми суспільного життя.

...спортному літаку, однак це залишилося тільки наміром. В аеропорту з'ясувалося, що виліт транспортника з Херсона заборонено начебто через аварію якогось вертольота. Марно прочекавши до вечора, гість так і не вилетів до Львова. А вранці, взявши звичайний квиток на звичайний рейс до Києва, В. Чорно...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Ракурс

ЧИТАЙ В ОЧАХ!

Торік морозяної зимової ночі міліцейський патруль врятував у Бабиному Яру чоловіка — геть сивого, напівнепритомного, з бурштинкою-бурулькою сльози на запалій щоці. З'ясувалось, він приїхав до Києва пом'янути біля траурної мінори батька і матір, розстріляних тут гестапівцями у 1941-му. Так його і підняли під руки з навколішок...

Я згадав його, коли мені до рук потрапив цей фотознімок. І то робота — попросили написати підтекстівку, сідай і пиши, що з'їхалися-зійшлися люди різних національностей, малий та старий, ...ути тися... реїв, які прийняли смерть від ката... А слова не йшли, слова не йдуть на папір, бо мова пручається оцінити прірву людських почуттів, викликаних отим минулим.

І не треба слів. Подивіться цим людям у вічі, вони скажуть більше.

Сергій ВЛАД.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ІДЕЯ НЕПОГАНА, З ДОЛАРАМИ ГІРШЕ

Щось новеньке!

Дмитра Ганопольського, колишнього киянина, знають в еміграційних колах у США як одного з організаторів радіостанції «Меридіан», що працює у Філадельфії. Свого часу на її хвилях прозвучали інтерв'ю з такими відомими політиками, як Леонід Кравчук і Михайло Горбачов, ... В'ячеслав Чорновіл і ...сандр Яков... Але цього разу пана Ганопольського привели до Києва не тільки журналістські, а й комерційні справи. Спільно з американським бізнесменом ...ського ...дження Єв... Ябл...м, власником фірми «Транс-Європа», він задумав відкрити у Філадельфії кіноконцертний зал з рестораном під назвою «Україна» або «Київ». По суті, йде мова про культурно-мистецький центр, де можна буде в майбутньому влаштовувати прем'єри фільмів, організовувати концерти провідних артистів з України. Американці готові вже сьогодні вкласти у будівництво чи реконструкцію 250 тисяч або й більше доларів. Але, певна річ, цього замало для реалізації проекту. Тож шукають компаньйонів в Україні. Зверталися з цією пропозицією і до українського уряду, і до наших приватних фірм, але навіть відповіді не одержали.

Та чи там, де потрібно, шукають? Чи не нагадують вони бразильських тренерів, які задумали б шукати у нас футболістів для своїх команд? А втім, можливо, розрахунок не такий уже наївний. Бо наша держава обдирає своїх бізнесменів, як липку. І особливо високі податки з валютних надходжень. То чи не ліпше ці гроші вкласти у справу за кордоном?

«Кожна людина, яка їде в Америку, вже щаслива», — напівсерйозно - напівжартома сказала відома артистка Ада Роговцева, ділячись своїми враженнями від перебування за океаном, зокрема у Філадельфії.

Що ж, будемо сподіватися, що проект Ганопольського-Яблокова зацікавить наших співвітчизників з великими валютними рахунками. Отож і щасливих людей, принаймні у мистецьких колах, побільшає. Тим паче, що нашій стомленій людині так мало потрібно для щастя.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

ДІВЧАТА ЛЮБЛЯТЬ ЛЕЙТЕНАНТІВ

Реалії

Застрайк...вали студ...ти Чернівец... держун...ситету, не згодні з рішенням Міноборони України про закриття військової кафедри цього вузу, адже тепер лейтенантські звання одержать тільки нинішні п'ятикурсники, а всі інші служитимуть в армії на загальних підставах. Студенти вважають себе обдуреними, адже у вступних умовах їм було обіцяно звільнення від військової служби. Дивним є те, заявили страйкуючі, що закривається військова кафедра лише у Чернівцях, в інших університетських містах кафедри залишаються.

Страйкарів масово підтримала дівоча половина вузу.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

Коротко

ЗУСТРІЧ МІНІСТРІВ

В Ужгороді відбулася зустріч міністрів культури Лариси Хоролець та культури і освіти Угорщини Андраша Палді. Обговорювались проблеми підготовки кадрів для національних шкіл, передусім з викладанням угорською мовою, організація у Береговому першого угорського професійного національного театру, перспективи Мукачівського замку — відомого пам'ятника середньовіччя тощо.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

ХТО НАШІ ПРЕДКИ

Віднині на це запитання українці, які проживають в Америці, можуть отримати грунтовну відповідь. Варто лише оформити замовлення у філіалі Сумського центру науково-технічної діяльності дослідження та соціальних інтерєсів, котрий нещодавно відкрито у Нью-Йорку. Спеціалісти гарантують, на основі архівних матеріалів, відтворення генеалогічного дерева за сто, двісті, і навіть за триста років.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

СКИДАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КАПЕЛЮХИ!

У Чернігові відбулася науково-практична конференція «Українка XX сторіччя», в якій взяли участь науковці, представники громадськості, активісти Спілки українок. Йшлося про піднесення ролі жіноцтва у політичному житті, розбудові нової України.

Наш. кор.

«ПАРСЕК ЛТД» ЗАМОВЛЯЄ ДВОРЖАКА

Новини культури

Черговий театральний сезон симфонічний оркестр Запорізької філармонії розпочав концертами з творів Сергія Рахманінова, Петра Чайковського та Концерту для віолончелі з оркестром маловідомого нам англійського композитора Едварда Елгара (соло — професор М. Чайковська). Проте слава про виконавську майстерність оркестру під керівництвом В. Реді розповсюджується далеко за межі Запоріжжя. Нещодавно промислово - комерційна фірма «Парсек» узяла на себе витрати по випуску у світ платівки з дев'ятою симфонією Антоніна Дворжака, яку оркестр запише на фірмі «Мелодія». А це — 700 тисяч карбованців.

Оксана ГАСУЛЬ.
Запоріжжя.

Знай наших!

ЛЯЛЬКУ ПІДСУНУЛИ

Кажуть: надійно, як у банку. Але то дивлячись у якому. Цими днями у Дніпропетровському хіміко-технологічному інституті терміново припинили видавати зарплату викладачам і стипендії студентам. В одній з банківських упаковок, на якій значилася сума десять тисяч карбованців, насправді виявилося лише сто купюр по десять купонів. Надійшли ці гроші з обласного відділення «Укрсоцбанку». А навздогін повідомили: аналогічну «ляльку» згаданий банк підсунув також медичному інститутові.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Футбол

«Рапід» (Австр... намо» (Україна). Повторний матч ... УЄФА. Відень ... «Герхард Ханап... ресня. Хмарно. 1... 16000 глядачів.

Судді: П. Че... Падован, М. Ша... Італія).

«Рапід»: Кон... Реш, Пойгер, Ш... зенець, Вебер, ... (Йованович, 71), ... дакс, Фертофт.

«Динамо»: ... Алексаненков (... Цвейба, Дем'янен... ваненко, Ковален... ко (Панкратьєв, ... Анненков, Леон... ненко.

Голи: Мандре... тофт (15, 36), Ле... з пенальті, 87).

Попереджені ... Заєць, Реш. На ... ні вилучено з п... кова.

Прозвучав фін... сток — і майже ... віденського клубу ... на поле і обхопи... руками. Скажіть, ... редбачити післ... лини, що на «Р... катастрофа? Гр... юсь. Тоді, в ті с... лини, гадюкою в... ка: невже повто... бонська історія? ... здавався мені к... рошний момент ...

Утім, перші ... дії зажеврили то... бачив, що укр... болісти не розп... запанікували. ... цьовитість і на... все ж принесли ... першому таймі, ... господарями Лес... зував пенальті.

І тут настав ... про суддівство.

Сумн...

Кубок чемпіо... налу, матч-відпо...

«Таврія» (У... «Сіон» (Швей... Голи: Шевченко ... нальті) — у гос... ліо (67, 77), Хе... гостей.

Кубок кубків... лу, матч-відпові...

«Чорноморець... на) — «Олімпі... ція). 0:3. Голи: ... Литовченко (26... (81).

І чемпіон, і ... ка України, зр... ко розчарували ... З різних причин ... змогли серйозно ... готуватися до ... дальних поєдин... тим, єврокубки ... особливі. І для ... успіху в них не... симум віддачі, ... шої підготовки.

Особливо засм... номорець», яки... гаславний шанс под... ський бар'єр, а... кав мінімальну... Єдине, що трохи ... гостей очолює ... а в складі вист... ли по м'ячу ... товченко і Оле... — потенційні ... нальної збірної...

АЙ
АХ!

зимової
патруль
ому Яру
ивого, на-
бурштин-
ози на за-
алось, він
пом'янути
ри батька
них тут
1941-му.
під руки

коли мені
дей фото-
та — по-
підтекстів-
що з'їха-
и різних
алий та
тися в-

реїв, які прийняли смерть від ката... А слова не йшли, слова не йдуть на папір, бо мова пручається оцінити прірву людських почуттів, викликаних отим минулим.

І не треба слів. Подивіться цим людям у вічі, вони скажуть більше.

Сергій ВЛАД.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Я НЕПОГАНА,
ЛАРАМИ ГІРШЕ

ольського,
а, знають
колах у
організа-
«Мериді-
Філадель.
ї хвилях
з таки-
ками, як
Михайло
слав ...
Яков...
на Гано-
до Києлалістські,
ави. Спі-
им бізне-
...
бл...м,
«Транс-
умав від-
ії кіно-
рестора-
«Україна»
, йде мо-

Щось новеньке!

ва про культурно-мистецький центр, де можна буде в майбутньому влаштовувати прем'єри фільмів, організовувати концерти провідних артистів з України. Американці готові вже сьогодні вкласти у будівництво чи реконструкцію 250 тисяч або й більше доларів. Але, певна річ, цього замало для реалізації проекту. Тож шукають компаньйонів в Україні. Зверталися з цією пропозицією і до українського уряду, і до наших приватних фірм, але навіть відповіді не одержали.

Та чи там, де потрібно, шукають? Чи не нагадують вони бразильських тренерів, які задумали б шукати у нас футболістів для своїх команд? А втім, можливо, розрахунок не такий уже наївний. Бо наша держава обдирає своїх бізнесменів, як липку. І особливо високі податки з валютних надходжень. То чи не ліпше ці гроші вкласти у справу за кордоном?

«Кожна людина, яка їде в Америку, вже щаслива», — напівсерйозно - напівжартома сказала відома артистка Ада Роговцева, ділячись своїми враженнями від перебування за океаном, зокрема у Філадельфії.

Що ж, будемо сподіватися, що проект Ганопольського-Яблокова зацікавить наших співвітчизників з великими валютними рахунками. Отож і щасливих людей, принаймні у мистецьких колах, побільшає. Тим паче, що нашій стомленій людині так мало потрібно для щастя.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

БЛЯТЬ
ТІВ

студ...ти
...жун...о-
рішенням
и про за-
кафедри
епер лей-
одержать

тільки нинішні п'ятикурсники, а всі інші служитимуть в армії на загальних підставах. Студенти вважають себе обдуреними, адже у вступних умовах їм було обіцяно звільнення від військової служби. Дивним є те, заявили страйкуючі, що закривається військова кафедра лише у Чернівцях, в інших університетських містах кафедри залишаються.

Страйкарів масово підтримала дівоча половина вузу.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

Д» ЗАМОВЛЯЄ ДВОРЖАКА

ри

ьний се-
кестр За-
ї розпо-
творів
, Петра
Концерту
ркестром
англійсь-
Едварда
професор
оте сла-
майстер-

ність оркестру під керівництвом В. Реді розповсюджується далеко за межі Запоріжжя. Нещодавно промислово - комерційна фірма «Парсек» узяла на себе витрати по випуску у світ платівки з дев'ятою симфонією Антоніна Дворжака, яку оркестр запише на фірмі «Мелодія». А це — 700 тисяч карбованців.

Осанна ГАСУЛЬ.
Запоріжжя.

КУ ПІДСУНУЛИ

як у бан-
сь у яко-
ніпропет-
хнологіч-
ново при-
зарплату
дії сту-
банківсь-
ий значи-
сяч кар-

бованців, насправді виявилося лише сто купюр по десять купонів. Надійшли ці гроші з обласного відділення «Укрсоцбанку». А навздогін повідомили: аналогічну «ляльку» згаданий банк підсунув також медичному інститутові.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Коротко

ЗУСТРІЧ МІНІСТРІВ

В Ужгороді відбулася зустріч міністрів культури Лариси Хоролець та культури і освіти Угорщини Андраша Палді. Обговорювались проблеми підготовки кадрів для національних шкіл, передусім з викладанням угорською мовою, організація у Береговому першого угорського професійного національного театру, перспективи Мукачівського замку — відомого пам'ятника середньовіччя тощо.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

ХТО НАШІ ПРЕДКИ

Віднині на це запитання українці, які проживають в Америці, можуть отримати грунтовну відповідь. Варто лише оформити замовлення у філіалі Сумського центру науково-технічної діяльності дослідження та соціальних інтересів, котрий нещодавно відкрито у Нью-Йорку. Спеціалісти гарантують, на основі архівних матеріалів, відтворення генеалогічного дерева за сто, двісті, і навіть за триста років.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

СКИДАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КАПЕЛЮХИ!

У Чернігові відбулася науково-практична конференція «Українка XX сторіччя», в якій взяли участь науковці, представники громадськості, активісти Спілки українок. Йшлося про піднесення ролі жіноцтва у політичному житті, розбудові нової України.

Наш. кор.

Футбол

ПРОРОК СТЕПАН І ЧАРІВНА ОЛЕКСАНДРА

«Рапід» (Австрія) — «Динамо» (Україна). 3:2 (3:1). Повторний матч 1/32 Кубка УЄФА. Відень. Стадіон «Герхард Ханаппі». 30 вересня. Хмарно. 16 градусів. 16000 глядачів.

Судді: П. Чекаріні, М. Падован, М. Шавон (усі — Італія).

«Рапід»: Консел, Пуза, Реш, Пойгер, Шоттел, Близенець, Вебер, Мандреко (Йованович, 71), Гріга, Родакс, Фертофт.

«Динамо»: Мартінкенас, Алексаненков (Ребров, 55), Цвейба, Дем'яненко, Шматоваленко, Ковалець, Яковенко (Панкратьєв, 46), Заєць, Анненков, Леоненко, Шкапенко.

Голи: Мандреко (8), Фертофт (15, 36), Леоненко (45, з пенальті, 87).

Попереджені Близенець, Заєць, Реш. На 82-й хвилині вилучено з поля Анненкова.

Прозвучав фінальний свисток — і майже всі гравці віденського клубу попадали на поле і обхопили голови руками. Скажіть, хто міг передбачити після 36-ї хвилини, що на «Рапід» чекає катастрофа? Грішний, каюсь. Тоді, в ті страшні хвилини, гадюкою вкусила думка: невже повториться лісабонська історія? Чесно, 0:3 здавався мені в той моторошний момент провалом.

Утім, перші іскринки надії зажевріли тоді, коли побачив, що українські футболісти не розгубилися, не запанікували. А їхня працьовитість і наполегливість все ж принесли плоди ще в першому таймі, коли збитий господарями Леоненко реалізував пенальті.

І тут настав час сказати про суддівство. Після того, як кияни програвали вже 0:2, в ложі преси біля українських журналістів з'явилася... олімпійська чемпіонка з художньої гімнастики Олександра Тимошенко. Наша чарівна землячка, ще не відаючи про ті пропущені голи, запитала: «А як суддівство?». Що ж, цілком доречне запитання. Арбітраж у спорті — річ чи не найголовніша. Так от, італієць П'єро Чекаріні зі своїми обов'язками впорався майже блискуче, якби... Після ретельного перегляду відеозапису епізоду з Анненковим не виникає ніяких сумнівів, що Андрій навіть не доторкнувся до австрійського гравця. А той — справжнісінький провокатор: сам тримав Анненкова за рукав футболки. Коли ж Андрій вирвався, хитрун упав на траву і схопився за обличчя. Швидше за все Чекаріні побачив лише кінцівку епізоду, піймавшись на гачок дурисвіта. Оце і всі промашки судді.

Кияни ж залишилися вдесятьох. Однак, виходить, не в кількості справа, а в мобілізованості, самовідданості, великому бажанні врятувати ситуацію. Усе це й продемонструвало десятеро киян. Ну, а їхній товариш Степан Беца, який через травму не зміг вийти на поле того вечора, виявився справжнім пророком. У перерві між таймами, розмовляючи з нами, Степан сказав, що тренери зроблять заміни, і вгадав їх. «А взагалі все завершиться 3:2», — сказав і щиро усміхнувся, зустрівши не один скептичний погляд.

— Наші хлопці в першому таймі були якимись закомплексованими, — поділився на післяматчевій пресконференції начальник київської команди Йожеф Сабо. — Звичайно, надію вселив пенальті, реалізований Леоненком. У перерві ми серйозно поговорили з футболістами. І та розмова, як бачите, допомогла. Другий тайм був, як на мене, за «Динамо». А гол, красиво забитий головою Леоненком, став логічним підсумком певної переваги гостей. Але треба дивитися на поєдинок у цілому. Було багато помилок з нашого боку. І над їх усуненням слід чимало працювати. Новий динамівський ансамбль тільки народжується...

— Якщо чесно, то ми не розраховували на те, що вже в середині першого тайму матимемо таку велику матеріальну перевагу, — прокоментував матч головний тренер віденців Густл Штарек. — Наші футболісти дуже рано повірили в кінцевий успіх. За що й були покарані...

На завершення розповім, що свою команду підтримувало понад сто болільників з України. Прийшли повболівати за динамівців і колишні гравці клубу Михайло Олефіренко та Олександр Жидков, які виступають в австрійських клубах. А мешканці Мюнхена брат і сестра Андрій та Марина Раковські — українці, палкі прихильники київського «Динамо» — спеціально приїхали на матч із Праги, де вчаться у вузі. Усі ми разом раділи за своїх футболістів, які знайшли вихід із, здавалося, безвихідної ситуації. За підсумками двох матчів у змаганні виступатимуть кияни.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».
Відень—Київ.

Сумно...

Кубок чемпіонів. 1/16 фіналу, матч-відповідь.

«Таврія» (Україна) — «Сіон» (Швейцарія). 1:3. Голи: Шевченко (69, з пенальті) — у господарів; Туліо (67, 77), Херр (88) — у гостей.

Кубок кубків. 1/16 фіналу, матч-відповідь.

«Чорноморець» (Україна) — «Олімпіакос» (Греція). 0:3. Голи: Ваїціс (15), Литовченко (26), Протасов (81).

І чемпіон, і володар Кубка України, зрозуміло, гірко розчарували болільників. З різних причин команди не змогли серйозним чином підготуватися до цих відповідальних поєдинків. А між тим, єврокубки — змагання особливі. І для досягнення успіху в них необхідно максимум віддачі, найретельнішої підготовки.

Особливо засмутив «Чорноморець», який мав непоганий шанс подолати пірейський бар'єр, але розтринькав мінімальну перевагу. Єдине, що трохи втішило, — гостей очолює Олег Блохін, а в складі виступали і забили по м'ячу Геннадій Литовченко і Олег Протасов — потенційні гравці національної збірної України...

Футбол. Перша ліга

ЩЕДРА «НИВА» НА ГОЛИ

Звичайно, у багатьох болільників викликало здивування те, що Федерація футболу України у день проведення матчів за єврокубки призначила також ігри чергового туру в першій лізі. І не дивно, що у багатьох містах країни стадіони недорахувалися тисяч глядачів.

Правда, матч лідерів у Вінниці зібрав майже повний стадіон. І ті, хто не залишився біля телевізора, не пошкодували. «Нива» зіграла свій кращий матч в чемпіонаті, розгромивши одеський клуб. Все почалося з гола Косовського, який він забив на десятій хвилині. А потім оборона гостей зламалась, і м'ячі посипалися в їхні ворота, мов груші. Горшков (35), Шубін (40), Гузун (42) вже у першому таймі довели рахунок до 4:0. У другому таймі справу довершили Акбаров (64) і Горшков (90) — 6:0. До речі, одесити за 10 матчів пропустили тільки п'ять м'ячів. І раптом такий провал. Тренерам одеситів буде над чим поміркувати перед матчем з «Поділлям».

Цей клуб, програвши у першому таймі «Артанії» (гол забив на 43-й хвилині Білан), у другому відігрався після ударів Снєгура (47) і Бугая (62) — 2:1.

Непомітно до лідерів підтягнулася «Ворскла». На своєму полі полтавська команда перемогла «Хімік», який довго тримав оборону. Але на 53-й хвилині Доронченко нарешті протаранив її. Згодом кращий форвард полтавців Піндєєв (75) записав на свій рахунок шостий м'яч — 2:0.

Шепетівський «Темп» добре підготувався до матчу з «Десною», яка помітно прогресувала. На 29-й хвилині Кривченко примусив господарів розпочати з центру поля. Та не минуло й двох хвилин, як «Десна» відігралася після удару Кривенка. Все ж у другому таймі «Темп» вирвав перемогу — 2:1.

Три «сухих» м'ячі під зливою було забито в Тростянці, де «Нафтовик» приймав «Сталь». Завдяки чіткому суддівству київського арбітра Віктора Догадайла матч вийшов видовищним і захоплюючим. Вже у першому таймі Липинський (30) і Грачов (32) заклали фундамент перемоги, а досвідчений Шуршин в дебюті другого тайму з 30 метрів влучив у «дев'ятку», за що отримав оплески навіть суперників. А потім воротар Прохоров парирував м'яч, пробитий Олещенком з пенальті...

На стадіоні у Білій Церкві не встигли оголосити склади команд, як господарі пропустили гол після удару Бугая. Відігралися вони вже у першому таймі. Гол у ворота «Евіса» провів Приходько (32). Отже, нічия — 1:1.

Результати інших матчів такі: «Динамо»-2 — «Металург» — 0:0, «Автомобіліст» — «Кристал» — 1:0, «Закарпаття» — «Шахтар» — 3:0, «Скала» — «Поліграфтехніка» — 2:1. Матч «Прикарпаття» — «Приладист» перенесено на 3 жовтня.

Ось турнірне становище команд після одинадцяти турів:

	І	В	Н	П	М	О
Нива	10	7	3	0	18—2	17
СК «Одеса»	11	6	4	1	17—11	16
Ворскла	11	6	2	2	15—10	14
Нафтовик	11	5	4	2	25—10	14
Прикарпаття	10	5	3	2	12—4	13
Темп	10	6	0	4	17—18	12
Кристал	10	5	2	3	12—9	12
Автомобіліст	11	4	3	4	7—11	11
Металург	10	3	5	2	9—11	11
Поділля	11	3	5	3	8—10	11
Сталь	10	4	1	5	8—8	9
Приладист	11	3	3	4	6—10	9
Скала	11	3	3	5	10—19	9
Евіс	11	2	5	4	10—7	9
Динамо-2	10	2	5	3	8—8	9
Рось	10	2	5	3	9—9	9
Десна	11	2	5	4	8—12	9
Артанія	11	4	0	7	11—21	8
Поліграфтехніка	10	3	2	5	13—11	8
Закарпаття	11	3	2	6	10—13	8
Хімік	10	2	3	5	10—16	[illegible]
Шахтар	10	2	1	7	11—22	5

Ігри дванадцятого туру відбудуться 3 жовтня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Виступ Генерал-губернатора Канади Рамона Джона Гнатишина на сесії Верховної Ради України 30 вересня 1992 року

Шановні члени Верховної Ради! Пані і панове!

Я почуваюся щасливим мати нагоду звернутися із словом до вас — як перший Генерал-губернатор Канади, що відвідує Україну, а також як канадець українського походження, що виступає перед Українським парламентом. Я мав приємність влаштувати вечерю на честь Президента Кравчука, коли він відвідував Канаду минулого року. У час відродження незалежної України я почуваюся бути одним із перших державних осіб, які запрошені сюди, до цієї країни, яка будить могутній відгомін у житті Канади і в моєму власному житті.

У серпні 1991 року прем'єр-міністр Браєн Малруні їздив до Едмонтону, що в провінції Альберті, де живе багато канадців українського походження, і зобов'язався там з пошаною поставитись до результатів вільного і демократичного референдуму про майбутнє України. Це зобов'язання було виконане, коли Канада стала першою західною державою, що визнала незалежність України — всього через кілька годин після того, як стали відомі результати грудневого референдуму.

Канадське визнання було знаком поваги до відважного рішення народу України — створити демократичне суспільство і тим самим забезпечити краще майбутнє вашій країні. Ваша відданість свободі є наріжним каменем нового партнерства наших двох держав, такого партнерства, яке створить для них обох великі ділові можливості та заможне життя.

Незадовго після визнання України Канадою наші країни встановили дипломатичні відносини і обмінялись послами. Канадці вважають за честь для себе, що ви обрали Левка Лук'яненка першим представником України в Канаді. Його внесок у боротьбу за незалежність і демократію, зроблений великим особистим коштом, служить натхненням повсюди всім тим людям, які посвячують себе свободі.

Хоч наші офіційні зв'язки недавні, канадці й українці добре знають один одного. Адже Канада тепер відзначає століття українських першопоселенців у нашій країні. Сьогодні майже мільйон українців гордиться своїм українським корінням і тим внеском, який українці зробили і продовжують робити в усі галузі життя нашого суспільства.

Але повне значення української присутності в Канаді не полягає виключно на здобутках окремих індивідів, якими б великими вони не були. Воно виражене також історичною спадщиною українців, які багатотисячними масами заселили всі частини нашої країни, а особливо канадський Захід. Перед лицем страхітливих фізичних і суспільних труднощів вони виявили свою надзвичайну силу волі та мужність, щоб побудувати заможну сільськогосподарську спільноту на Заході, а, роблячи це, вони тим самим допомагали будувати Канаду.

У деяких випадках нащадки українських поселенців послуговуються своїм умінням, працюючи консультантами, коли ваша країна крокує до реформи своєї сільськогосподарської системи.

Ми також схвалюємо ваше рішення започаткувати реформи, необхідні для розвитку ринкової економіки. Ми віримо, що труднощі, які ви тепер переживаєте, принесуть зиск у майбутньому і сприятимуть побудові економічної структури, яка потрібна для процвітання. Без теперішніх жертв було б важче утвердити демократію, за яку ви так багато віддали; а тому ми бажаємо вам всіляких успіхів у ваших зусиллях.

Коли мої предки виїжджали з України до Канади, вона, здавалось, була за краєм світу. Треба було перепливти океан, а, прибувши до Канади, ще проїхати широкі простори поїздом і навіть пройти пішки.

Сучасна техніка означає, звичайно, що ширінь океану не є такою перешкодою, як колись. Крім того, ви змели тоталітарну імперію і ті бар'єри, які вона ставила перед Україною. Сьогодні все видніше стає, що нова Європа простягається від Ванкуверу до Владивостока. Ми всі відіграємо роль в цій ширшій Європі, доказом чого є факт, що Канада і Україна разом є учасниками Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі.

Тепер, коли холодна війна залишилася примарним, хоч і болючим, спогадом, Європа стала перед не одним викликом, і немає серед них нічого більшого, ніж питання прав меншостей. Привид расизму і «етнічних чисток» переслідує нас. Він підіймає сусіда на сусіда в колишній Югославії, а також у деяких країнах колишнього Радянського Союзу.

Проте етнічна різноманітність не повинна породжувати загострень і конфліктів. Як Канада, так і Україна знають, що справжня розмаїтість людської спадщини і досвіду дарує нам нові можливості для особистого і су спільного зростання.

Офіційна двомовність Канади має на меті сприяти урівноваженню відносин між нашими двома основними мовами — англійською і французькою. Разом з тим політика багатокультурності створює атмосферу, в якій має змогу квітнути мозаїка культур і переконань — і саме цим принципом керувались канадці українського походження, які працювали разом з іншими культурно-етнічними групами, щоб запровадити багатокультурність в життя.

А тому канадці розуміють і поважають українську політику культурної автономії для багатьох національностей, які спільно населяють цю землю. Ми особливо схвалюємо ваші старання запросити назад додому цілі етнічні групи, що були жорстоко виселені Сталіним.

Своєю вірою в цінність культур меншостей та турботою про них обидві наші країни освітлюють шлях у двадцять перше століття. Але надія на краще майбутнє не заслонює від нас теперішніх страждань і несправедливостей. Це тому канадські вояки пішли відкривати аеропорт у Сараєві для авіарейсів порятунку, і через це й українські солдати взяли тепер в свої руки естафету і намагаються берегти ту нитку життя, незважаючи на снайперів-убивць та озброєні банди.

Той факт, що Канада і Україна є партнерами в миротворницькій справі і посилають своїх молодих людей на службу в Боснію і Хорватію, — це ще одна ланка у наших взаємних зв'язках.

Візит міністра закордонних справ Канади, що відбувся у січні цього року, підкреслює те велике значення, якого ми надаємо нашим стосункам із вами у вирішуванні інших справ міжнародної ваги.

Канада і Україна підписали Договір про скорочення звичайних збройних сил в Європі і швидко приступили до виконання його. Ми разом працюємо в багатьох інших напрямках, щоб вирішити питання спільного інтересу, як члени Організації Об'єднаних Націй, Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі, та по лінії Ради північноатлантичного співробітництва в рамках Організації північноатлантичного договору.

Ми схвалюємо ваше бажання мирно розв'язувати ваші гострі проблеми із сусідами і той позитивний крок, який ви зробили своїм недавнім договором з Росією про спільне командування Чорноморським флотом та про поділ його до кінця 1995 року.

Президент Кравчук скерував Україну на шлях досягнення статусу без'ядерної у військовому відношенні держави в рамках Договору про ядерне нерозповсюдження. Це стане позитивним сигналом міжнародній громадськості, сприятиме безпеці в Європі і допоможе забезпечити регіональну стабільність.

Так само, як і Україна, Канада хоче розвивати торгівлю і комерційні відносини, які є важливим елементом нашого партнерства. Протягом кількох минулих місяців тут побували з візитами міністри канадського уряду, включаючи делегацію, що складалася з 50 бізнесменів під проводом нашого міністра міжнародної торгівлі.

Тривають зусилля для розвитку наших зв'язків і в інших сферах. Наприклад, канадські провінції присилають сюди свої делегації, і приватна індустрія вже створює ділові ради, щоб вивчити можливості комерційного партнерства. До речі, мене супроводжує в цій поїздці канадський державний міністр малого підприємництва і туризму Том Гокін, який приїхав для того, щоб обговорити ділові можливості із зацікавленими членами вашого ділового світу.

Само собою зрозуміло, що висловлювані вами заохочення повинні бути підтримані діями. Якраз тому Канада допомагає Україні друкувати гривну — вашу нову валюту, яка стане одним із наймогутніших символів, що визначають незалежність будь-якої держави.

Міцне партнерство включає в себе також розвиток різноманітного типу проектів. Наприклад, Канада опрацьовує з Україною технічно-консультативну програму вартістю в 30 мільйонів доларів, щоб люди з наших країн отримали змогу працювати з метою зміцнення демократичних політичних установ та врегульованого переходу до ринкової економіки.

Ми також є колегами в таких міжнародних фінансових установах, як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк і Європейський банк відбудови та розвитку. Ми вважаємо, що поради і допомога, що їх вони надають, є одним з найкращих засобів забезпечення успіхів вашому переходові до ринкової економіки.

Ми свідомі того, що, поставивши перед собою завдання побудови українського суспільства, ви намагаєтеся зміцнити вашу парламентську систему. Саме тому ми запросили кількох ваших колег до Оттави на семінар з питань парламентської демократії. І для цього ж дві делегації канадських парламентаріїв побували вже тут.

Ми також знаємо, що справжня політична реформа і демократія потребують ефективної системи прийняння рішень, яка швидко реагує на запити, а також сумлінних державних службовців. Щоб допомогти вам працювати в цьому напрямку, канадські радники провадять консультації з українськими офіційними особами з Міністерства фінансів, Міністерства зв'язку, Центрального банку, з юристами. У той же час українські урядові офіційні особи вивчають суспільно-державні системи в Канаді.

Сьогодні я радий проголосити відкриття нової програми під гаслом «Партнери задля прогресу», яка передбачає влаштування понад двохсот канадців у вашій цивільній адміністрації, у секторах сільського господарства і охорони здоров'я. Ми виділили на цей проект 3,7 мільйона доларів і розраховуємо на численні особисті зв'язки між людьми наших двох країн, які забезпечать успіх цій програмі в Україні.

Багато кваліфікованих і талановитих науковців і техніків, які раніше були зайняті в галузі проект[illegible]ня і виробництва зброї, [illegible]лишилися бездіяльними у зв'язку з закінченням холодної війни. Це становище турбує всіх, тому що воно створює ризик як для економіки України, так і для регіональної безпеки.

Саме тому Канада, Сполучені Штати і Швеція у співпраці з Україною заклали Київський науково-технологічний центр. Мета його — допомогти науковцям та інженерам у справі поліпшення якості життя народу України. Я сподіваюсь, що робота по лінії цього важливого проекту незабаром [illegible]почнеться.

Канаду, як і вас, глибоко турбує питання ядерної безпеки. Наш проект «Діти Чорнобиля» і наша участь у Чорнобильському оздоровчому центрі, яким з[illegible] ЮНЕСКО, є свідченням [illegible]шого розуміння наслідків Чорнобиля і визнання того факту, що ці наслідки існують для нас усіх.

Очевидно, що найефективнішим способом уникнення таких трагедій є праця разом. Власне канадські ядерні об'єкти регулярно отримують рейтинг найбезпечніших і найефективніших у світі, а рекорд безпечності функціонування технологій типу КАНДУ не перевершений ніким. Згідно з ініціативою поширення ядерної безпеки, яку ми проголосили в червні, ми ділимося ци[illegible] досвідом з вашою елект[illegible]омисловістю, щоб допомогти зменшити ризик ядерних нещасних випадків.

Я вірю, що всі ці вузли, якими ми пов'язуємо наші країни і в державному, і в приватному секторі, є тільки початком довготривалих і особливих стосунків між Україною і Канадою.

Канадці захоплюються рішучістю України побудувати демократію і бажають вам успіхів у створенні плюралістичної держави, основаної на верховенстві закону. Розуміння цих цілей і оберігання їх попри будь-які труднощі приведе до створення такого суспільства, яке буде вартим ваших мрій і вашої відваги.

Спасибі за увагу.

МИ ЙДЕМО. АЛЕ ЩЕ ПОВЕРНЕМОСЯ...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

демократи, розуміючи ілюзорність студентського виступу, з перших днів були з голодуючими. Ігор Юхновський одразу ж висловив свою солідарність зі студентами, народний депутат Леопольд Табурянський вночі 4 жовтня пригнав цілий рефрижератор з матрацами і розкладачками, Михайло Горинь з Олесем Шевченком ділилися «рецептами» своїх табірних голодовок. Але були й такі, що приносили на майдан у термосах замість чаю сірчану кислоту, з високої трибуни Верховної Ради цинічно, аморально заявляли: «Подумаешь, на сотню трупов станет больше», а з амвона: «То, что делают студенты — грех самоубийства».

Все це було. Але молода генерація України тоді пішла на самопожертву заради того, «що буде». Сьогодні стало зрозуміло — ілюзії так і залишилися в жовтні 1990-го на майдані Незалежності. «Геть Масола!» — вимагало тоді студентство, «Геть Фокіна!» — скандують сьогодні ті самі молоді люди. «Ні — Союзному договору!» — речитативом лунало тоді на всіх мітингах. «Ні — СНД!» — несуть сьогодні гасла ті ж самі студенти.

Але справа студентів (їхні міркування ви незабаром прочитаєте на сторінках «Голосу України») не пропала даремно. Вони розбудили столицю, а з нею і всю Україну. «Студентська революція» наблизила 1 грудня 1991 року.

17 жовтня 1990 року, згортаючи своє наметове містечко, на полегшене зітхання міліції «нарешті» молоді революціонери відповідали: «Ми йдемо. Але якщо буде потрібно, ще повернемося на цей майдан».

Київ. Жовтень 1992-го. Представники українського студентства обнародували свою заяву, в якій попередили, що з жовтня починають акції громадського протесту та спільну всеукраїнську кампанію заходів під назвою «Ми вимагаємо змін».

Діти обов'язковіші за своїх батьків. Вони ще й ще раз повертаються до ілюзій, сподіваючись, що перетворять їх нарешті у реальність.

Катерина КІНДРАСЬ.

ПОСТАВИМО ПИТАННЯ РУБА

Нотатки небайдужого

ПАМ'ЯТАЄТЕ, шановний читачу, як під час святкування першої річниці від Дня проголошення незалежності України проходили Хрещатиком частини Національної гвардії? Якщо цього дня ви й не були в Києві, то однаково, зазирнувши до газет, присвячених цій події, бачили фото: статні молоді люди в уніформі карбують крок, їх осяває синьо-жовтий прапор, а попереду всіх, у тому числі й попереду прапора, підтюпцем біжать діти. Чиє серце не тьохне від цієї символічної картини надії України та її захисників?

Це свято підсумувало рік нашого самостійного життя. Протягом нього ми багато мітингували. Найуживанішим гаслом було: «Слава Україні!», а найуживанішим словом — «незалежність». І це гасло, і це слово створювали в учасників мітингів піднесений настрій, обіцяли всім нам усіляке добро на довгі часи.

...с заколисувало, і ми забували на...орні негаразди, що дедалі більше обсідали нас, і думалося нам: які ж бо ми всі тут молодці!

Тим часом усе це була ейфорія. Як сказала б моя покійна тітка Полька, це на нас наслано. Що означає: насправді доброї слави Україні у світі ми ще не здобули, як і незалежності її. Усе це ще треба здобувати і, напевне, не тільки язиками. Хто цього не зрозумів раніше, повинен зрозуміти хоча б тепер, через рік говоріння-балакання.

Так чого ж ми не спромоглися зробити за рік так званої незалежності?

Ми ще й досі не пильнуємо, як належить це робити самостійній державі, власних кордонів, особливо північних та східних. А той, хто зробив своєю професією обман народу, винайшов заспокійливий термін: прозорий кордон. На жаль, вони в нас не тільки прозорі, вони діряві, як кишені в жебраків. Через ці діри можна не тільки побачити, що й де в нас погано лежить, а й вивезти що завгодно. Ці діри такі великі, що через них прориваються поїзди, літаки і великовагові машини з нашим добром, не кажучи вже про армію контрабандистів. Тому через ці діри Україну розхувують, роздягають, велику хату її по частинах розтягують, з нашого столу нещедрого волочать. А ми радіємо: самостійні! Наче не доходить до нас проста істина: доки не матимемо кордонів, про самостійність не варто заїкатися, бо люди з інших країн з нас тільки кепкуватимуть.

У нас і досі не роздержавлено власність. Тому фабрики і заводи й досі не належать робітникам, а земля — не належить селянам. У такому становищі люди не заінтересовані в роботі, яку вдають, начебто виконують. Зрозуміло, що за такого стану речей ніякого достатку в нашому житті бути просто не може. Його й немає.

Ми й досі не вийшли із сфери впливу рубля. Банди злодіїв і торговців безборонно грабують народ, убивають у ньому віру в те, що все це нещастя колись матиме кінець. Ціни на товари та послуги досягли фантастичних висот і далі зростають, через що покупці все більше перетворюються на заздрісних оглядачів товарів.

Наші діти і далі вчаться за підручниками, відредагованими у Москві. А це означає, що імперська трутизна проти нашої волі вливається в молоді незагартовані душі. Хіба це потрібно нашому суспільству?

Усі наші негаразди можна було б іще довго перелічувати, але й наведених досить для того, щоб поставити питання руба: чого ми всі чекаємо? Коли уряд вийде із заціпеніння? Коли Верховна Рада підштовхне його нарешті до активних дій? Коли Президент скаже своє вагоме державне слово? Ми довго чекаємо, а — не виходить, не підштовхує, не каже! Тим часом пішла в хід «важка артилерія» — різноманітні звернення різних кіл нашого суспільства до народних депутатів України, до народу. І всі із закликом: не чіпайте уряду, дайте йому можливість спокійно працювати! І найгрунтовніше міркування на користь того, щоб уряд не йшов у відставку, таке: та ви що, не бачите, що робиться в Україні? Хіба можна в такий тяжкий час починати маніпуляції щодо зміни уряду? Це ж самовбивство!

Прикро все це чути, адже такий резон розрахований, вибачте, тільки на отих, що не орієнтуються в часі й просторі. Бо людина розумна зразу заперечила б: пробачте, шановні, але з таким урядом, який робить усі свої діла по-радянськи, тобто, як правило, ніяк, ми легших часів ніколи не діждемо, а це означає, що назавжди приречені зоставатися при ньому, сердешному. Тобто, іншими словами кажучи, нові пропагандисти й агітатори, які своїми підходами до справ дуже схожі на колишніх, штовхають суспільство у дедалі глухіший кут, у новий, але куди гірший, ніж попередній, застій. Для них, учорашніх, світ зійшовся клином саме на цьому урядові, бо коли б пішов у відставку цей Кабінет Міністрів, то вони, вчорашні, змушені були б піти разом з ним. А йти не хочеться. Хочеться завжди, за всіх часів бути зверху, тобто, при владі.

Але не можна теперішнім суспільством владарювати з допомогою вчорашніх методів. Тепер суспільству потрібні не володарі, а управителі. Ті, що не тільки хочуть, а й уміють керувати. І не лише на користь собі, а й на користь людям.

Отже, чому досі не закрито кордонів, не повернуто робітникам і селянам того, що належить їм по праву, не подолано страшної інфляції, чому наші діти й далі вчаться за імперськими підручниками тощо? Та тому, що на ключових посадах в уряді, в інших владних структурах сидять ті самі люди, що сиділи на цих же чи подібних постах у радянській імперії. Їм і тоді було не зле, і нині їм теж можна жити.

Тепер наше суспільство дійшло до того краю, коли терпіти далі уже не можна. Треба, як сказав поет, і рости, і діяти. Діяти! Виходити з глухого кута. Щоб оті хлоп'ята, що довірливо біжать попереду синьо-жовтого прапора першої гвардійської сотні, мали не тільки українське, а й пристойне людське майбутнє, треба міняти уряд, який не виправдовує надій України, а коли буде в тому потреба, то й ще багато чого. Адже справа варта заходу.

Борис СИДОРЕНКО.

Від інфляції не застрахуєшся

У 1987 році я застрахував своє життя на суму 600 карбованців строком на п'ять років. У липні одержав ці жалюгідні, на сьогоднішній день, гроші та довідку, що 40-відсоткову компенсацію на них (191 купон) зможу отримати лише в 1994 році. Чому саме тоді? Допоможіть розібратися, чи правильно мені виплатили гроші та скільки ще мають виплатити.

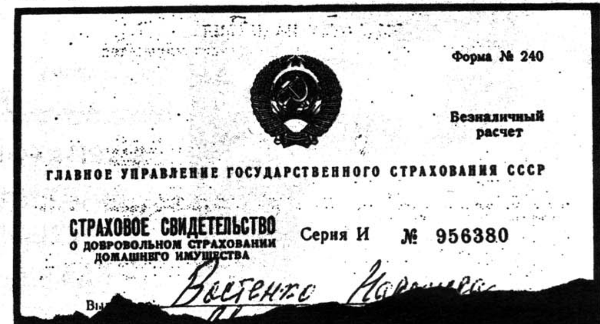
Ігор ЛАВРЕНТЬЄВ.
Ізмаїл
Одеської області.

Відповідає на запитання перший заступник голови Правління Укрдержстраху Микола ТРИГУБ.

— Сума, виплачена добродію Лаврентьєву, відповідає всім пунктам закону. Він оцінив власне життя в 600 карбованців. Їх і одержав. Правильно визначена й компенсація. Бо нараховувалась вона з суми сплачених на 1 березня 1991 року внесків. Поясню, й чому саме він має отримувати її лише в березні 1994 року. Установи Укрдержстраху до квітня нинішнього року проводили виплату компенсацій, які не перевищували 200 карбованців. Але у зв'язку з тим, що кошти на відшкодування нарахованої компенсації не виділені з державного бюджету. Правління було вимушене дати розпорядження припинити виплату до березня 1994 року. За підрахунками її загальна сума по установах нашої організації складає 2,7 мільярда карбованців. Коли уряд виділить нам потрібні кошти, виплата компенсацій проводитиметься з одночасним збільшенням її на 7 відсотків річних за весь період, який минув після закінчення дії договору страхування до березня 1994 року. Крім того, Указом Президента України за № 304 від 25 травня цього року передбачено компенсацію втрат від знецінення заощаджень через переоцінку та збільшення розміру внесків на 100 відсотків за довгостроковими договорами, які діяли на 2 січня нинішнього року. Тож сума, сплачена на цей день і відповідно збільшена, й буде компенсацією, яку страхувальник може використати на приватизаційні цілі, відповідно до законодавства України.

— Миколо Яковичу, а яка доля направленого вам на розгляд листа добродійки Білінської з селища Гонтівки Чернівецького району Вінницької області? Наша читачка скаржилася, що її дочку було травмовано в дорозі. Результат — дві операції. Ознайомившись з довідками лікарів, у Чернівецькому відділенні Укрдержстраху вирішили сплатити потерпілій компенсацію у розмірі 5 відсотків — 25 карбованців.

— Ми надіслали розпорядження перевірити справу на місці, і там з'ясувалося, що через некваліфікований підхід з боку працівників Чернівецького районного відділення компенсаційну суму визначили неправильно. Страхувальниці мусили виплатити 50 відсотків від загальної суми. Перепрошую сім'ю потерпілої за завданий моральний та матеріальний збиток і повідомляю, що розпорядження про доплату Вінницькій обласній дирекції Укрдержстраху уже надіслано.

Форма № 240

Безналичный расчет

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО СТРАХОВАНИЯ СССР

СТРАХОВОЕ СВИДЕТЕЛЬСТВО
О ДОБРОВОЛЬНОМ СТРАХОВАНИИ ДОМАШНЕГО ИМУЩЕСТВА

Серия И № 956380

Слухопідсилювач вам допоможе

Чи є апарати, здатні підсилювати слух, і де їх можна придбати?

Олексій ЛИТВИН.
Смирнівка
Лозівського району
Харківської області.

— Так, апарати, здатні підсилювати слух, є, — відповів на це запитання директор Київського науково-дослідного інституту отоларингології Дмитро ЗАБОЛОТНИЙ. — В Україні використовуються слухові апарати виробництва Росії, Естонії, Данії, Німеччини тощо. Слухові апарати можна придбати лише за рецептом лікаря-сурдолога чи сурдопедагога сурдологічного кабінету міської, обласної лікарні або Київського науково-дослідного інституту отоларингології. Водночас з рецептом адміністрація лікарні чи поліклініки видає хворому гарантійний лист на оплату (якщо він має право на безплатне слухопротезування), який разом з рецептом подається в установу, де реалізуються апарати. Імпортні слухові апарати призначаються лише фахівцями нашого інституту.

Магазини «Політехмед» (раніше «Медтехніка»), де можна придбати слухові апарати, є в усіх обласних та деяких районних центрах України.

ВИННІ ДЕСЬ ПОРУЧ

У колишньому Союзі я, сільський кіномеханік з двадцятирічним стажем, мав пільги на комунальні послуги. А влітку цього року одержав з районної дирекції довідку, що тепер маю купувати вугілля на загальних підставах. Мені пояснили, нібито таку вказівку дало обласне управління по кіно, спираючись на якесь рішення уряду. Невже мої пільги анульовано?

Микола ЦІПРУН.
Кам'янече
Новоархангельського району
Кіровоградської області.

У Міністерстві економіки нам повідомили, що й на сьогодні чинна інструкція за підписами Мінфіну, Міносвіти, Мінкультури та Держагропрому УРСР від 2 січня 1988 року «Про порядок забезпечення безплатними квартирами з опаленням та освітленням педагогічних, медичних, ветеринарних, культурно-освітніх працівників та кіномеханіків».

Так що радимо керівникам Новоархангельської районної дирекції та Кіровоградського обласного управління по кіно, які ввели в оману добродія Ціпруна, уважніше перечитати цей документ.

ЧИ МОЖНА ПОМІНЯТИ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ?

За паспортом я — росіянка, але бажаю змінити цей запис, адже мій батько — українець. Який порядок зміни національності?

Зінаїда ШЕВЦОВА.
Севастополь.

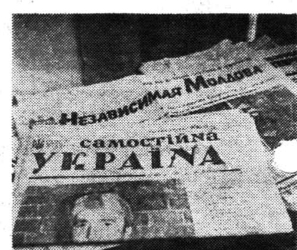
На запитання відповідає заступник начальника відділу загсу Міністерства юстиції Тетяна НІКОЛЕНКО:

— Особи, які при одержанні паспорта прийняли національність одного з батьків, можуть змінити її відповідно до національності другого з батьків. Для цього необхідно звернутися у відділ внутрішніх справ за місцем проживання заявника. З цього приводу 31 грудня 1991 року був виданий Указ Президента України «Про порядок зміни громадянами України національності».

Скільки видань — ніхто не знає

Нині всі газетні кіоски завалені газетами багатьох назв. Цікаво, скільки офіційно зареєстровано друкованих видань і скільки виходить їх у світ? Який порядок реєстрації видань, розрахованих на зарубіжного читача?

П. СТАРУШКО.
Київ.

Що правда, то правда. Кіоски Мінзв'язку, самодіяльні прилавки справді завалені газетами й газетками, журналами й журнальчиками. Будь-якої якості і на будь-які смаки. Тож скільки їх сьогодні видають?

— Ми точно не знаємо, — відповідає начальник Головного управління періодичних видань Держкомітету України по пресі П. ОРЛЕНКО. — Офіційно зареєстровано понад 800 назв друкованих засобів масової інформації. Згідно із записом у свідоцтві видавці мають надсилати комітету контрольні примірники. Це було передбачено й союзним законом про пресу. А оскільки республіканський закон ще не прийнято, то ми не маємо права вимагати від видавців примірників їхньої продукції. Тому й не знаємо, скільки точно сьогодні видається зареєстрованих у нас видань. Зауважу, що їх реєструють також і обласні управління по пресі. Тож важко навіть уявити, яка кількість найменувань друкованих засобів масової інформації зареєстрована й видається.

— Що ж, зачекаємо свого закону про пресу і будемо сподіватися на слухняність видавців. Тепер, будь ласка, Павле Петровичу, про реєстрацію видань, розрахованих для розповсюдження за кордоном.

— Відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР від 7 вересня 1990 року № 243 засоби масової інформації, розраховані на зарубіжну аудиторію, реєструє тільки Рада (тепер Кабінет) міністрів Укра... При цьому видавці мають спла... в інвалюті в сумі, що за офіційним курсом дорівнювало 2000 карбованців (купонів). Щоб такі видання були позначені відповідними знаками, Україна надіслала до міжнародної організації заявку з проханням прийняти до числа її членів. Адже колишній Союз, що був її членом, не і...нує.

Допомога безробітним

Який порядок виплати допомоги безробітним і хто її здійснює?

Дмитро П'ЯСЕЦЬКИЙ.
Тернопіль.

Наш співрозмовник — заступник директора Республіканського центру зайнятості Петро ВАСИЛЕНКО:

— Право на допомогу по безробіттю мають громадяни, визнані в установленому порядку безробітними, які не мають інших передбачених чинним законодавством доходів, що перевищують розмір мінімальної заробітної плати. Допомога надається з одинадцятого дня після реєстрації громадянина у державній службі зайнятості до вирішення питання про його працевлаштування, але не більш як 12 місяців протягом наступних трьох років. Для осіб передпенсійного віку (за два роки до настання права на повну пенсію) — до 18 місяців. Першого року допомога надається не більше шести місяців, другого — не більше трьох, третього року залишок, не використаний за попередні два роки.

Особам, які шукають роботу вперше, допомога виплачується протягом шести місяців.

Розмір допомоги становить не менше 50 відсотків середньої заробітної плати за попереднім місцем роботи, але не нижче встановленої законодавством мінімальної заробітної плати, якщо громадянин протягом 12 місяців, що передували безробіттю, мав оплачувану роботу не менше 12 тижнів.

При цьому необхідно відзначити, що постановою Верховної Ради України від 1 березня 1991 року «Про порядок введення в дію Закону Української РСР» Про зайнятість населення» визначено, що оплачувані роботи виконуються упродовж 36 календарних тижнів протягом 12 місяців, що передували початку безробіття.

— А які гарантії передбачені законом працівникам, звільненим за пунктом 1 статті 40 Кодексу законів про працю України (скорочення штатів)?

— Вони повинні зареєструватися в державній службі зайнятості протягом десяти днів після звільнення як такі, що шукають роботу. В цьому випадку за ними зберігається за попереднім місцем роботи на період працевлаштування, але не більш як на три місяці середня заробітна плата з урахуванням місячної вихідної допомоги та безперервний трудо... стаж. Якщо протягом цього часу... не запропоновано підходящої роботи, то вони одержують статус безробітного.

В усіх інших випадках, в тому числі громадянами, які шукають роботу вперше або після тривалої (понад рік) перерви, допомога по безробіттю виплачується в розмірі не нижче 75 відсотків установленої законодавством мінімальної заробітної плати.

— Петре Миколайовичу, прикро визнавати, але лави безробітних поповнюють випускники професійно-технічних училищ, вищих навчальних закладів. Який порядок виплати допомоги цій категорії безробітних?

— Цим громадянам, а також звільненим з дійсної військової служби в Збройних Силах допомога по безробіттю подається в розмірі не нижче мінімальної заробітної плати.

— Як часто виплачується допомога по безробіттю?

— Виплата допомоги по безробіттю здійснюється не рідше одного разу на тиждень установами банків на основі іменних чеків установленого зразка, що видаються безробітним державною службою зайнятості.

— Яка кількість зареєстрованих безробітних громадян на сьогоднішній день?

— В Україні на початок вересня чисельність зареєстрованих громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, становила 160,8 тисячі чоловік. Із загальної кількості мають статус безробітного 56,2 тисячі, допомогу по безробіттю одержують 41,3 тисячі чоловік.

Сторінку підготували Марія ДАВИДЕНКО, Тетяна КВІТ.

Ой коло річеньки, коло перлиночки...

Співають бойки!

Вперше в такій кількості і розмаїтті вони зібрались із ближнього і дальнього зарубіжжя, з передгірських та гірських районів Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської областей. Вперше вирував різноголоссям, різнобарв'ям всесвітній бойківський фестиваль «З чистих джерел».

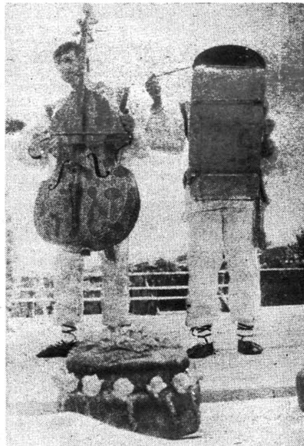
Програма фестивалю була надзвичайно насичена: відкриття меморіальної дошки Івану Франкові, науково-практична конференція, експозиція виставки народних ремесел в музеї «Бойківщина», виступи фольклорних колективів на Співочому полі «Черенина», демонстрація народного одягу Бойківщини. Під час фестивалю була відкрита вулиця народних майстрів, де можна було купити вироби з соломки, різноманітні жіночі прикраси з бісеру, витвори різьбярів.

Особливий інтерес учасників свята викликав конкурс «Княгиня Бойківщини». На відміну від сучасних конкурсів краси, де переважає еротика, горянки змагались у співах, жартах, показували своє уміння в домоводстві, рукоділлі.

Карпатське місто Турка гостинно прийняло гостей. Це були незабутні, хвилюючі дні, дні дружби, братання, єднання. Піснею починався цей фестиваль, піснею закінчувався. Пісню повезли з собою всі його учасники.

Фото Володимира МИГОВИЧА.

ЗМІЦНЮВАТИ МИРОТВОРЧУ РОЛЬ ООН

ВИСТУП ГЛАВИ ДЕЛЕГАЦІЇ УКРАЇНИ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ А. М. ЗЛЕНКА В ЗАГАЛЬНІЙ ДИСКУСІЇ НА 47-й СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН 29 ВЕРЕСНЯ 1992 РОКУ

Шановний пане голово!

Я хотів би сердечно поздоровити Вас з одностайним обранням головою 47-ої сесії Генеральної Асамблеї. Мені особливо приємно бачити на цій високій посаді представника Болгарії — країни, яку пов'язують з Україною географічна й етнічна близькість, багатовікові узи дружби, співробітництва й добросусідства.

Користуючись нагодою, хочу віддати належне Вашому попереднику, пану Шіхабі, який докладав невтомних зусиль для зміцнення ролі Генеральної Асамблеї.

Ми високо цінуємо внесок, який зробив у здійснення докорінних перетворень в ООН колишній генеральний секретар ООН пан Перес де Куельяр. Його наступник пан Бутрос Бутрос Галі взяв курс на поглиблення розпочатих реформ з твердим наміром підвищити роль і авторитет Організації у відповідності до вимог часу. Ми всіляко підтримуємо ці починання.

Нинішня сесія Генеральної Асамблеї відбувається у період глибоких, воістину тектонічних трансформацій на нашій планеті, котрі долучили до формування нового світопорядку потенціал молодих держав, що виникли на уламках останньої в історії людства імперії.

Розпад тоталітарної системи, яка виявила свою неспроможність, привів до найбільшого за останні роки росту кількості членів ООН, відкрив шлях для торжества на величезних територіях Європи і Азії справжньої свободи і демократії, для реалізації народами свого невід'ємного права на самовизначення, дозволив висунути на чільне місце у політиці багатьох молодих держав права людини.

Народ України крізь століття проніс непохитну волю до незалежності, прагнення до національного, політичного й економічного відродження. Сотні років його порив до свободи приборкували подачками, насиллям і репресіями, а сьогодні народ вперше вийшов на шлях до храму незалежності, і ніхто й ніколи не змусить його зійти з цього історичного шляху.

В серпні цього року ми урочисто відсвяткували першу річницю нашої незалежності. Ця поворотна в житті нашого народу подія відзначалася як перемога демократії й свободи. І сьогодні перед нами стоїть велике завдання: збудувати правову демократичну Україну, відродити сили та інтелектуальний потенціал людей, бути гідними пам'яті предків, що віддали життя в боротьбі за незалежність.

Свіжі вітри перетворень вимагають по-новому поглянути на Статут ООН, повною мірою задіяти закладений в ньому величезний творчий потенціал, звільнити міжнародні відносини від вантажу підозрілості, ворожості й рецидивів насилля.

Найкоротший шлях до цієї мети лежить через організацію міждержавного спілкування на основі здорового глузду, поважання свободи вибору відповідно до віковічних постулатів міжнародного права, які є добре зрозумілими, широко визнаними і послідовно втілюються в життя. Ще у XVII столітті відомий іспанський теолог і філософ Франціско Суарес вказував, що, незважаючи на те, що держави не стиснуті в єдине політичне тіло, вони зобов'язані взаємно допомагати одна одній, підтримувати і охороняти право і мир, позаяк це необхідно для добробуту всього людства. Держава, яка порушує право, не додержується міжнародних договорів, тим самим підриває основу свого власного спокою у майбутньому.

Пане голово!

Ми надаємо великого значення підвищенню ролі ООН у справі врегулювання конфліктів і вирішенні спорів. Незважаючи на те, що загроза тотальної воєнної конфронтації відсунулась, трагічні події на території колишньої Югославії, в Нагірному Карабасі, Грузії, Придністров'ї та інших районах попереджають, що локальні конфлікти криють в собі серйозну небезпеку.

Нам видається, що міжнародне співтовариство спільними зусиллями може усунути їх глибинні чинники, пов'язані з невирішеними національними питаннями, з безвідповідальними закликами до перегляду існуючих кордонів, економічною безвихіддю, політичним егоцентризмом, месіанськими амбіціями деяких держав, що виявляються в їх прагненні встановити в окремих частинах світу зони своїх «особливих інтересів». Завдання ООН — створити таку структуру взаємодії, яка дозволила б гарантувати безпеку кожного її члена.

Наша країна може зробити свій внесок у досягнення цієї мети. За рік, що минув з дня проголошення нашої незалежності, Україна подолала шлях від «квазі-держави» у складі колишнього СРСР до всесвітньо визнаної європейської держави. Приєднавшись до провідних міжнародних валютно-фінансових інститутів, наша країна повністю взяла на себе забезпечення власних зовнішньополітичних і зовнішньоекономічних інтересів.

Україна вітає зміни в політичній і військовій структурі Європи, де ми спостерігаємо перехід ключової ролі у підтриманні миру й стабільності від військового стримування до політичних інструментів. Ці зміни забезпечили успіх процесу Наради з безпеки і співробітництва в Європі, можливість формування нової моделі безпеки на континенті, заснованої на тісній взаємодії європейських держав. Хотілося б підкреслити, що європейський напрямок — один з головних векторів нашої зовнішньої політики, і ми маємо намір нарощувати динаміку наших відносин з державами Європи, а також її регіональними структурами.

Ми будемо проводити серйозний, прагматичний, націлений на конкретні результати курс щодо ООН. Саме цим прагненням було продиктоване рішення парламенту України надіслати контингент збройних сил для участі в миротворчій акції ООН на території колишньої Югославії. Українські солдати з честю й гідністю продовжують виконувати свій обов'язок на цій багатостраждальній землі. Їх місія знаходить всебічну підтримку і визнання.

Процес переходу сучасного світу до багатополярності і партнерства підказує необхідність вироблення нової концепції стратегічної стабільності, заснованої на ідеї значного і збалансованого скорочення існуючих арсеналів зброї до розмірів розумної оборонної достатності. Досягнуті результати у двосторонніх зусиллях по обмеженню озброєнь слід доповнити новими багатосторонніми угодами, універсальний характер яких забезпечить необхідний рівень довіри, зміцнить впевненість в їх здійсненності.

Ми вітаємо завершення роботи над Конвенцією про повну заборону і знищення хімічної зброї. Для України, яка не володіє, не виробляє і не накопичує на своїй території хімічної зброї, підписання Конвенції є одним з пріоритетів у галузі роззброєння.

Принципове значення для нас має питання про ліквідацію всіх ядерних озброєнь. Ми впевнені, що при відлагодженій системі колективної безпеки, створеній на основі Статуту ООН, можна відвернути, а при необхідності і припинити спільними зусиллями будь-яку агресію. Україна, яка повною мірою відчула наслідки чорнобильської катастрофи, з ще більшою рішучістю підтримує міжнародну кампанію за повну відмову від ядерних випробувань і за зобов'язання всіх ядерних держав про незастосування ядерної зброї першими.

Одночасно з проголошенням незалежності Україною було зроблено вибір на користь набуття у майбутньому статусу держави, яка не володіє ядерною зброєю. Звичайно, Україна не єдина держава в світі, яка обрала для себе без'ядерний статус. Але наша специфіка полягає в тому, що ми добровільно взяли на себе тягар ліквідації сотень одиниць стратегічних і тактичних ядерних зарядів, успадкованих від СРСР, а це тягне за собою величезні фінансові витрати.

Ставши на шлях скорочення і знищення ядерної зброї, ми розраховуємо на чіткі міжнародні гарантії своєї національної безпеки від можливої загрози силою або її застосування з боку будь-якої ядерної держави. Хотів би зазначити, що це питання для нашої молодої держави далеко не риторичне, і ми розглядаємо його саме в такій взаємозалежності.

У найближчому майбутньому Україна має намір приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї і поставити під контроль МАГАТЕ всі свої атомні електростанції, а також всі ядерні матеріали, що діляться.

Ми активно підтримуємо ідею про створення без'ядерної зони в басейні Чорного моря. Як відомо, у підписаній 3 серпня цього року в Ялті Угоді між Україною і Російською Федерацією дві найбільші чорноморські держави офіційно заявили про доцільність проведення політики, спрямованої на перетворення Чорного моря на без'ядерну зону, зону миру і співробітництва.

Як найважливіший елемент нової системи безпеки в Європі ми розглядаємо Договір про звичайні збройні сили в Європі. Набуття Договором чинності дає змогу прискорити процес європейського роззброєння, ліквідувати дисбаланси, що лишаються у збройних силах, усунути непередбачуваність з військово-стратегічної ситуації на континенті.

Нові можливості для зміцнення стабільності в Європі відкриває успішне завершення переговорів про обмеження чисельності особового складу збройних сил, а також реалізація положень Віденського документа по заходах зміцнення довір'я і безпеки. Разом з іншими європейськими країнами ми вітаємо укладення Угоди про «відкрите небо» як важливий крок на шляху до взаємного довір'я у військовій діяльності.

Україна високо цінує внесок ООН у справу врегулювання конфліктів у «гарячих точках» планети, її зусилля для повернення миру на Балкани, нормалізації в Камбоджі, на Кіпрі, в Центральній Америці і на півдні Африки.

Напрацьований у цій справі досвід показує, що найбільш ефективними є упереджуючі дії, спрямовані на послаблення напруженості ще до її переростання у відкритий конфлікт між протиборствуючими сторонами. Використання засобів превентивної дипломатії повинно стати пріоритетним напрямком діяльності ООН сьогодні. Ми підтримуємо ідеї генерального секретаря з цього приводу, а також прагматичні пропозиції, викладені в його доповіді «Порядок денний для миру».

Нормалізація з безпосередньою участю ООН становища в районі Перської затоки сприяє активізації зусиль по врегулюванню арабо-ізраїльського конфлікту. Україна вважає, що конструктивний діалог з цієї проблеми на поточній сесії Генеральної Асамблеї здатний вивести процес, розпочатий у Мадріді, на досягнення конкретних домовленостей.

Україна вітає зусилля, спрямовані на припинення насильства в Південно-Африканській Республіці, закликає уряд і представників всіх політичних сил Південної Африки рішуче продовжувати процес мирного врегулювання.

Шановні делегати!

Кілька слів про економічне становище України. Імперська система до кінця виснажила і розбалансувала наш господарський механізм. Спадком України стали засилля застарілих технологій, відстала інфраструктура, тягар зовнішньої заборгованості, відсутність кваліфікованих кадрів управління, низький життєвий рівень населення, шалена інфляція.

Однак ми переконані, що набута незалежність, розвиток демократії й правових інститутів, проведення глибоких політичних та економічних реформ дадуть нам змогу подолати перехідний період до ринкової економіки без гострих соціальних криз, створять необхідні умови для інтеграції України у систему світових господарських зв'язків.

В реалізації поставлених завдань ми покладаємося перш за все на свої сили, на талант і працелюбність нашого народу. Але в той же час ми високо цінуємо і зовнішню підтримку наших зусиль, іноземні інвестиції, надання фінансової і консультативної допомоги й експертизи найбільш розвинутими країнами світу і міжнародними організаціями.

Ми закликаємо до спільної роботи по подоланню наслідків чорнобильської катастрофи — цієї безпрецедентної в історії людства трагедії, до об'єднання зусиль різних країн у вирішенні складних, небачених раніше проблем, викликаних Чорнобилем. Висловлюємо надію, що нинішня сесія ухвалить рішення, адекватні масштабам цієї трагедії.

Економічні труднощі, що спіткали нас, успадкована від колишнього СРСР зовнішня заборгованість і чорнобильський фактор перешкоджають повному виконанню фінансових зобов'язань України перед ООН. Хочу, однак, запевнити, що ця проблема постійно перебуває в полі зору парламенту і уряду України.

В той же час Україна не може погодитись з чисто механічним підходом до питання про розподіл внеску колишнього СРСР. Ми рішуче заперечуємо проти рішень останньої сесії Комітету ООН по внесках, яка рекомендувала, всупереч існуючим критеріям, збільшити внесок України на наступний рік більш як на 50 відсотків. Ми будемо домагатися кардинального перегляду системи формування шкали внесків, приведення її у відповідність з сьогоднішніми реаліями, рівнем розвитку та платоспроможністю держав — членів ООН.

Економічні проблеми, природно, не можуть не впливати на соціальну ситуацію в нашій країні. Проте лінія на поважання міжнародних стандартів в галузі прав людини, захист інтересів національних меншин дали змогу Україні уникнути конфліктів на етнічному грунті. Разом з тим нам зрозуміла стурбованість, що прозвучала з цієї трибуни з приводу «дискримінаційної практики» щодо українців та всіх інших некорінних національностей, яка утверджується в ряді нових держав, утворених на території колишнього СРСР. Ми хотіли б висловити надію на те, що всі країни, на території яких проживають українці, будуть виявляти дбайливе ставлення до їх культурних, мовних і релігійних потреб. Ця надія у повний голос прозвучала у виступах учасників Всесвітнього форуму українців, який нещодавно зібрав у Києві тисячі представників української діаспори, закинутих долею за межі рідної землі.

За умов, коли мова йде про людське життя, коли в деяких регіонах люди гинуть від голоду, проблема гуманітарної допомоги має відігравати першочергову роль у діяльності ООН та її соціально-економічних органів. Наша країна з огляду на своє минуле надає цьому питанню особливого значення.

Ще одна гуманітарна проблема вимагає до себе особливої уваги, оскільки її невирішеність перешкоджає утвердженню в міжнародних справах принципів цивілізованого спілкування. Йдеться про військовополонених. Підтримуючи кроки нового керівництва Афганістану по встановленню миру і злагоди в країні, хотів би закликати зробити все від нього залежне для негайного розшуку і безумовного повернення громадян України, які перебувають у полоні або пропали безвісти. Одночасно ми закликаємо всі держави, на території яких перебувають військовополонені, зробити гуманний жест і звільнити жертви військових конфліктів. Це сприяло б також успіху майбутньої Всесвітньої конференції з прав людини.

У своєму виступі я торкнувся деяких проблем, невирішеність яких заважає нашому просуванню вперед. Проте жодна з цих проблем, на наш погляд, не в змозі зупинити ренесанс ООН, поштовхом до якого стало закінчення «холодної війни» і пов'язані з цим позитивні зрушення у світі. Я можу запевнити всіх присутніх у цьому залі, що Україна сповнена рішучості брати участь у відтворенні сильної і життєздатної Всесвітньої Організації. Для нас ООН буде і надалі залишатися найважливішим елементом зовнішньої політики, і ми зробимо все можливе, щоб ця Організація увійшла в наступне тисячоліття як ефективний інструмент у побудові кращого світу.

Дякую вам.

Буде радість суддям

У парламентах світу

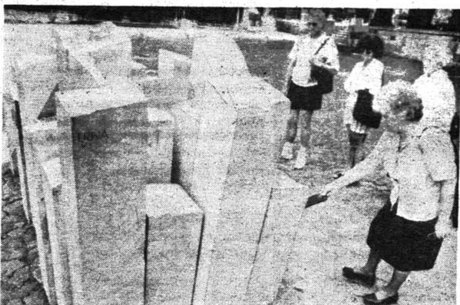
Засідання Президії Верховної Ради Казахстану під головуванням глави парламенту Серикболсина Абдільдіна відбулося днями в Алма-Аті.

На ньому обговорювалося кілька законопроектів, підготовлених до майбутньої сесії парламенту. Це проекти законів про державне мито, про внесення змін і доповнень у деякі законодавчі акти колишньої Казахської РСР, про охорону і відтворення тваринного світу.

На засіданні вирішено надати фінансову підтримку організаціям, які будують житло в столиці республіки. Також створено робочу групу для підготовки проекту закону про реабілітацію жертв політичних репресій. І ще один немаловажний момент: на засіданні фактично вирішено питання щодо підвищення посадових окладів суддям та службовцям Верховного суду і Вищого арбітражного суду республіки, а також місцевих судових органів.

Тетяна КОСТІНА.
Алма-Ата.

Пам'ять

Історія на всіх одна. Однаково як і сучасність. Остання завжди дає шанс змінити на краще те, що було недавно між людьми чи народами в минулому.

На знімку: на знак примирення і пам'яті власті міста Хальберштадта (німецька земля Саксонія-Анхальт) встановили на міському майдані своєрідний меморіал. Він складений із могильних каменів з іменами єврейських громадян, які в роки нацизму були відправлені звідси у фашистські табори смерті.

Фото Центральбільд — ІТАР — ТАРС.

НА ВЛАСНІ ОЧІ

Місії

Протягом трьох днів директор департаменту ООН з політичних питань Р. Соммерейн і співробітник секретаріату ООН В. Горячев знайомились із ситуацією в Таджикистані.

Вони провели переговори зі спікером таджикистанського парламенту А. Іскандаровим, міністром закордонних справ республіки Х. Холікназаровим, зустрілися з представниками партій, рухів, збройних формувань, російськими прикордонниками. Відбулися також зустрічі в посольствах США та Ірану. Побувала місія в Курган-Тюбинській та Кулябській областях.

У Курган-Тюбе представники ООН мали бесіди з керівниками області, командирами загонів самооборони, а також з начальником російського військового гарнізону Є. Меркуловим.

У Кулябі місію зустрів багатотисячний мітинг біженців з Курган-Тюбинської області, яких згідно з повідомленнями облвиконкому налічується більш як 150 тисяч чоловік. Людям не вистачає хліба, одягу, палива, товарів першої потреби. Тим часом на шляху до Куляба безслідно зникли 12 тисяч тонн бензину, 30 тисяч тонн зерна.

Для нормалізації обстановки в Таджикистані, підкреслювалось у виступах на мітингу, потрібні негайні заходи з боку ООН, оперативне введення в республіку миротворчих сил СНД. Інакше ця земля стане ареною масового винищення людей.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

Призначення

ОПОЗИЦІОНЕР У МІНІСТЕРСЬКОМУ КРІСЛІ

Один з колишніх Прем'єр-міністрів Вірменії Вазген Манукян указом Президента республіки призначений міністром з питань оборони. Відтепер він курируватиме оборонні структури та військово-промисловий комплекс.

Це призначення викликало неоднозначну реакцію в політичних колах Вірменії. Справа в тому, що Вазген Манукян донедавна був яскравим представником опозиції як лідер партії «Національно-демократична спілка». Втім, від своїх опозиційних поглядів він, як сам стверджує, не відмовився, хоч і вийшов з НДС.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

Хочеш керувати — знай мову

У сусідів

Президент Молдови Мірча Снєгур видав указ, що контролює виконання Закону про державну мову. Приводом для цього стала ситуація, яка склалася в республіці з вивченням державної мови особами некорінної національності і сфера її поширення.

Курси, спочатку організовані для вивчення молдовської мови при державних організаціях, поступово закривали. Вся ініціатива перейшла до різних кооперативів, що не відповідають рівню викладання, до того ж встановили непомірну плату за навчання. Національна преса неодноразово виступала з приводу того, що в державних установах, як і раніше, документи готують російською мовою або поганою молдовською. У побуті російська мова нерідко витісняє мову корінної національності.

Президент Снєгур обрав вольове розв'язання існуючої проблеми, оговорюючи в своєму указі обов'язкову атестацію керівних працівників усіх рангів. Серед них — і недержавних організацій та підприємств, починаючи з нового року. В основу закладено принцип: знаєш молдовську мову — можеш бути керівником, ні — поступися місцем іншому.

Департамент з мов, а в республіці є й такий, з 15 жовтня — початку роботи чергової сесії парламенту, має винести на його розгляд перелік заходів відповідальності, передбачених за недотримання Закону про державну мову. Тепер стануть обов'язковими інспекції установ, підприємств та організацій.

Указ набирає сили і в республіці його сприйняли по-різному. Національна інтелігенція розцінює його як необхідний крок. Російськомовне населення висловлює занепокоєння: чи не буде вжито дискримінаційних заходів з наступним звільненням з роботи?

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Експрес-інформація

ПРОЦЕС «ЗБАГАЧЕННЯ» ПОЧАВСЯ

Першими власниками приватизаційних чеків — ваучерів — стали вчора тисячі росіян. Як повідомив Держком власності Росії, на місця, передовсім у віддалені райони (Далекий Схід, Якутія), вже розіслали близько 40 мільйонів чеків. Загалом до кінця року передбачається видати громадянам РФ 150 мільйонів цих цінних паперів. Усі витрати на розповсюдження ваучерів взяла на себе держава, виділивши на це більш як два мільярди карбованців.

АМЕРИКАНСЬКІ МИТНІ ІНСПЕКТОРИ

прибули до Болгарії, Угорщини та Румунії. Вони подаватимуть допомогу цим країнам у здійсненні санкцій ООН проти Югославії. Про це заявив представник держдепартаменту США Баучер. У проекті допомоги беруть участь дев'ять американських і 18 інспекторів з інших країн.

За словами Баучера, відтоді, як у серпні Болгарія, Угорщина та Румунія домовилися контролювати транзитне торговельне сполучення Дунаєм, кількість порушень санкцій проти Югославії істотно зменшилася. США вважають, додав він, що групи митних інспекторів допоможуть ще більше знизити їх кількість.

ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

став у Литві з учорашнього дня російський карбованець. Замість нього в обігу з'явилися так звані загальні талони. Вилучення карбованця є однією з умов надання Литві кредитів Міжнародним валютним фондом. Талони дадуть можливість з'ясувати реальний грошовий обіг у республіці та підготувати введення повноцінної національної валюти — літа.

РЕЗУЛЬТАТИ ВИБОРІВ — ПІД СУМНІВОМ

Перевірити 3,5 мільйона забракованих виборчих бюлетенів наказало місцевим властям центральне виборче бюро Румунії. Воно розпорядилося зробити перерахунок, оголосивши недійсними майже 15 відсотків бюлетенів. З більш як 11,5 мільйона використаних на виборах бюлетенів анульовано: 1,5 мільйона — до палати депутатів, 1,4 мільйона — до сенату і 550 тисяч — у президентських виборах.

ТЕПЕР ПРОСТО ТАК КОРДОН НЕ ПЕРЕТНЕШ

64 пункти митного контролю почали діяти на кордонах Росії з державами Балтії, Україною, Азербайджаном і Грузією. Таким чином єдиний митний простір зберігся лише для восьми держав СНД — Білорусі, Казахстану, Молдови, Росії та республік Середньої Азії.

ПЕРО ПОВЕРТАЄТЬСЯ!

Сьогодні стане відомо про наміри американського мультимільйонера Перо щодо участі у президентських виборах у США. Перед цим він проведе прес-конференцію у Далласі. За словами Перо, рішення залежатиме від ступеня громадської підтримки його участі у президентських виборах як незалежного кандидата. Як відомо, 16 липня він несподівано вийшов із передвиборного марафону, так і не виставивши себе кандидатом у президенти. Перо критикує як Буша, так і Клінтона за нездатність вжити радикальних заходів до скорочення федерального бюджетного дефіциту у США.

ВЖИТИ НЕВІДКЛАДНИХ ЗАХОДІВ

для припинення протиправних дій різних озброєних формувань вимагає особовий склад внутрішніх військ та управління виправних установ Таджикистану. Його представники звернулися з відповідною заявою до керівництва республіки. В ній зазначається, що озброєні групи нападають на охорону виправно-трудових установ з метою захоплення зброї. У разі невиконання їхніх вимог автори звернення погрожують прибрати охоронців з місць ув'язнення і випустити засуджених.

ДВОХ УБИТО В СУТИЧКАХ,

що сталися на кордоні Катару й Саудівської Аравії — двох найбагатших у світі нафтовидобувних держав. Катар звинувачує сусіда в нападі на розташований у пустелі прикордонний пост катарської армії і вбивстві двох військовослужбовців. Саудівська Аравія, зі свого боку, спростувала це звинувачення. Її власті стверджують, що на території країни відбулася перестрілка між кочовими бедуїнами, в результаті якої загинуло два громадянини Катару та один саудівець.

ДВОЄ СПЕРЕЧАЮТЬСЯ, ТРЕТІЙ — ПОСЕРЕДИНІ

Завершився перший раунд переговорів між Конгресом кабардинського народу, який представляє російськомовне населення, представниками Конфедерації горських народів Кавказу й офіційними властями Кабардино-Балкарії. Прихильники національного руху висунули вимоги з восьми пунктів. Основні з них — виведення з республіки частин ЗМОПу, спецназу, відставка Президента й Кабінету Міністрів, утворення коаліційного уряду. Одночасно Конгрес кабардинського народу заявляє не допустити захвату влади націоналістами, кровопролиття й беззаконня. В республіці не припиняються мітинги на підтримку Президента, Верховної Ради та уряду.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

НАЗДОГАНЯЮЧИ ВІКИ

На перехрестях культури

Віки... Це не просто хронологія років чи ряд десятиліть, а зримі й відчутні вартісні характеристики різних періодів культури, кожен з яких залишив свій слід у пам'яті поколінь, закарбував свій час у пам'ятках культури, історії. Проблеми їх вивчення, збереження та внесення в живу історію сьогодення стоять дуже гостро.

Не можна далі мовчати про жалюгідний стан багатьох пам'яток історії, культури, архітектури. Це неповага до наших пращурів. При такому нехлюйстві ми ризикуємо обірвати інформацію про себе, порушити живу нитку зв'язку минулого і майбутнього, а цього історія нам може не простити...

НА ПРОТИВАГУ загальновизнаному і чітко визначеному міжнародному терміну «культурна спадщина» в Україні закріпився термін «Пам'ятки історії та культури». Таких об'єктів, узятих на державний облік станом на перше січня 1990 року, в нашій республіці було 124 тисячі. З них 53501 пам'ятка історії, у тому числі 42900 пам'яток Великої Вітчизняної війни; 8248 — монументального мистецтва, у тому числі 5015 пам'ятників В. Леніну; 55800 пам'яток археології, 7155 — містобудування та архітектури. Проте ці цифри не відповідають реальному стану справ. У різних відомствах цифрові дані про кількість пам'яток разюче відрізняються. Так, у Львівській області на державному обліку перебуває 1500 пам'яток архітектури, а обласна організація Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, як і фахівці архітектури, пропонує узяти на облік ще 700 об'єктів.

Хоча пам'яток архітектури, які перебувають під охороною держави, у нас порівняно мало, переважна більшість з них — у незадовільному стані, а 522 — гостроаварійні. У вкрай загрозливому стані знаходяться фортеці у Хотині, Кам'янці-Подільському, Білгороді-Дністровському, Бродах, Судаку, Ізмаїлі; середньовічні замки у Мукачевому, Меджибожі, Золочеві, Дубні, Луцьку, Острогу, Бережанах, Кременці; оборонні монастирі в Путивлі, Прилуках, Підкамені, Іванові; палацово-паркові ансамблі в Качанівці, Батурині, Тульчині, Вишнівці, Підгірцях.

Незважаючи на величезні втрати, яких зазнала культурна спадщина України від тоталітарного режиму та воєн, потенціал пам'яток архітектури у нас ще досить великий і не може бути обмежений скромною цифрою 7155, що є чи не найнижчим у Європі показником. Для порівняння: у Польщі пам'яток архітектури — 44 тисячі, в Чехо-Словаччині — 36 тисяч, а лише в одній землі Баварія, що у Німеччині, їх 80 тисяч. За попередніми підрахунками спеціалістів Київського науково-дослідного інституту теорії архітектури і містобудування, нині в Україні не обліковано близько 75 відсотків творів архітектури, що становлять культурну цінність і потребують охорони.

Цифровий різнобій у визначенні кількості пам'яток яскраво засвідчує недосконалість системи охорони культурної спадщини України. Сформувалася вона ще в післявоєнні роки, в умовах сталінсько-тоталітарного режиму, відомого своєю патологічною ненавистю до культури. Лише з 1917 до 1939 року в Україні було знищено близько 8 тисяч пам'яток церковної архітектури, що становило 65 відсотків усіх храмів республіки. Серед зруйнованих — чимало шедеврів доби Київської Русі, у тому числі й знаменитий Золотоверхий Михайлівський монастир 1108—1113 років у Києві.

Теперішня система охорони пам'яток неефективна і не відповідає міжнародним вимогам. Нині державні функції охорони нерухомої культурної спадщини в Україні поділено між чотирма установами: Міністерством культури (пам'ятки археології, історії та мистецтва); Міністерством інвестицій і будівництва (пам'ятки архітектури і містобудування); Державним комітетом України з питань житлово-комунального господарства (історичні цвинтарі); Міністерством охорони навколишнього природного середовища України (пам'ятки садово-паркового мистецтва). Крім державних органів, охороною культурної спадщини займаються і громадські організації: Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Українська асоціація захисту історичного середовища, Український фонд культури. Оскільки в минулі роки Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, яке мало своїх активістів у всіх районах республіки, активно виступало в обороні пам'яток, то в широких колах громадськості склалося враження, що Товариство і є головним захисником, отже й винуватцем катастрофічного стану пам'яток. Тим часом у жодному районі республіки не було й досі нема штатних працівників державних органів охорони пам'яток. Розпорошеність функцій викликала на місцях курйозні ситуації. Так, у Бродах Львівської області у пам'ятці архітектури республіканського значення церкви Святого Юрія XVII століття протягом 25 років містилися склади горілки, а потім меблів. У 1987 році районний організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури вдалося відселити з пам'ятки орендаря, який довів її до жалюгідного стану. З цього часу ключі від церкви знаходилися у районній організації товариства, на балансі ж пам'ятка перебувала в обласному управлінні архітектури, а різьблений дерев'яний іконостас XVIII століття як пам'ятка мистецтва був на обліку в управлінні культури. Так в однієї пам'ятки було аж три господарі і, на жаль, жодного справжнього. В цьому ж місті обласні управління культури й архітектури ніяк не могли дійти згоди, хто повинен брати на облік виявлений активістами товариства унікальний земляний вал з бастіонами XVII століття, залишок забудови так званого «ідеального міста». Державні охоронці з управління архітектури твердили, що не можуть взяти на облік земляний вал, бо він не є пам'яткою архітектури, і порадили, щоб його взяло на облік управління культури як пам'ятку археології. Але там сказали, що не можуть, бо хронологічні рамки пам'яток археології обмежуються XIV століттям. Так унікальний об'єкт, аналогів якому нема в усій Східній Європі, по сьогоднішній день не взятий на державний облік.

Усвідомлення простої істини, що від цілісності системи охорони пам'яток залежить чи не половина успіху, першою виникла у науковців-спеціалістів, які орієнтувалися на світовий досвід. Ще у середині вісімдесятих років в українській пресі з'явилися публікації про необхідність створення єдиного комітету з питань охорони пам'яток історії та культури. Три останні з'їзди Українського товариства охорони пам'яток історії та культури письмово зверталися до Ради Міністрів з проханням створити в республіці єдиний орган з питань охорони і використання пам'яток. Проте у ті часи Рада Міністрів України все кивала на Москву. А там навіть скликали в 1989 році всесоюзну нараду фахівців. Нарада дружно проголосувала за створення єдиного комітету з питань охорони пам'яток, але далі справа не пішла, бо член політбюро ЦК КПРС Єгор Лигачов, який проводив нараду, виступив проти.

Вже у наш час до Комісії Верховної Ради України з питань культури та духовного відродження надходять листи і звернення про необхідність створення в республіці єдиного органу з питань охорони культурної спадщини. Більше того, на місцях уже дещо роблять для виходу із скрутної ситуації. Так, у грудні минулого року ухвалою сесії Львівської обласної Ради створили Комітет по охороні історичного середовища виконкому обласної Ради народних депутатів, об'єднавши відповідні пам'яткоохоронні відділи обласних управлінь культури і архітектури. Подібний комітет створено і в Київській міській Раді. Саме життя змушує приймати відповідне рішення і в масштабі всієї України, спираючись на світовий досвід.

Назва майбутнього комітету теж повинна відповідати цивілізованим нормам і нести чітко визначене навантаження. «Охорона пам'яток» — дуже вузьке визначення, воно виходить не з міжнародних документів, а з чинного тепер Закону «Про охорону пам'яток історії та культури», який лише декларує охорону, але нічим її не забезпечує. «Історичне середовище» — ширше поняття, але й воно не відповідає світовій практиці. В документах таких авторитетних організацій, як ЮНЕСКО і НБСЄ, чітко визначено термін — «культурна спадщина». Отже, саме на це потрібно орієнтуватись і Україні, яка ще в 1988 році ратифікувала Конвенцію про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини.

До речі, Україна як член цієї Конвенції зобов'язалася створити власні державні служби охорони культурної та природної спадщини з необхідним персоналом, коштами і матеріальними засобами, які дали б змогу виконувати покладені на них функції. З часу ратифікації Україною Конвенції практично нічого не зроблено в плані взятих перед міжнародним співтовариством обов'язків. Це деякою мірою можна виправдати тим, що Україна перебувала фактично на правах колонії, тож її функції виконував центр. Саме тому Україна не брала участі в роботі Міжнародного комітету по охороні всесвітньої культурної і природної спадщини, у Фонді всесвітньої спадщини, у Міжнародній раді з питань охорони пам'яток і пам'ятних місць (ІКОМОС). Українські фахівці не проходили навчання і стажування в Міжнародному центрі з питань науково-дослідних робіт у галузі охорони та реставрації пам'яток культури (Римський центр). Україна не брала участі і в Краківському симпозіумі з питань культурної спадщини Європи, який проводився в травні-червні минулого року в рамках процесу НБСЄ.

Отже, настав час, спираючись на світовий досвід, реорганізувати діючу систему державної охорони пам'яток. Для цього не потрібні значні зусилля, додаткові фінансові й матеріальні ресурси. Потрібно вилучити пам'яткоохоронні структури з Міністерства культури і Міністерства інвестицій та будівництва України, об'єднати в єдиний орган — Національну службу охорони культурної спадщини України. Саме така назва найбільш точно визначає суть цього органу, напрямки його діяльності й мету. А фундаментальне завдання Національної служби охорони культурної спадщини України повинно полягати в якісному поліпшенні оточуючого людину середовища, передусім історичного, що є постійним джерелом натхнення й виховання. Метою ж охорони культурної спадщини є її консервація, реставрація, реконструкція, підтримання та використання для суспільних, наукових, освітніх потреб, а також для наукових досліджень, пропаганди культурно-історичних знань та розвитку туризму. Культурна спадщина повинна стати серйозною основою для розвитку національної культури і виконувати важливу роль у сучасному житті суспільства. Об'єднання пам'яткоохоронних підрозділів Мінкультури і Мінінвестбуду в єдину Національну службу охорони культурної спадщини відповідатиме міжнародним зобов'язанням України і нарешті забезпечить культурній спадщині єдиного господаря, який вживатиме ефективні та довготривалі заходи по охороні культурної спадщини в національному масштабі.

Дмитро ЧОБІТ,
народний депутат України.

Напевне, немає у Києві газети, яка б обійшла увагою особистість Бориса Болотова. Вчений, що багато років провів за ґратами і навіть там не лишав наукових занять, він любить повторювати: «Розумний навчається всьому, а дурень тільки спеціалізації». Сьогодні він людина воістину енциклопедичних знань. Та вражає не стільки їх наявність, скільки вміння користуватися ними як інструментом в добуванні істини нового порядку. Хіба могла така людина не привернути увагу журналістів! І вони зробили Болотову таку рекламу, що на його лекції народ валить валом, книжки його хапають з прилавків.

Здавалося б, що поганого у тому, що талант нарешті дістав визнання! Народний академік Російської народної академії, і народ його шанує... Насторожує, однак, те, що Борис Васильович від побудови гіпотез перейшов до конкретних рекомендацій в такій сфері, як медицина. А у медиків це викликає відверте обурення. «Розумний, — кажуть, — нехай навчається всьому, лікують же людей нехай спеціалісти».

Борис БОЛОТОВ: ТР...

Кандидат медичних наук Андрій Мартиненко письмово висловив свою думку стосовно діяльності Болотова і попросив ознайомити з нею читачів, щоб ті не дуже довірялися порадам народного академіка. Поділяючи стурбованість Мартиненка, але не бажаючи опинитися у ролі колег, які свого часу брали участь у цькуванні «генетики — продажної дівки імперіалізму», ми запросили до розмови людину, яка сама пройшла нелегкий шлях від вигнання до безумовного визнання в науковому світі, а з Болотовим не просто знайома, а цінить його неординарний інтелект,— це доктор медичних наук, автор серйозного відкриття Петро Слинько.

Двом цим авторам і надаємо слово.

НАРОД... смерть... ця не ... ним. Із покол... ня вони б'ют... щоб хоч тро... життя люди... п'ять, десят... років. На... шукають шля... Нарешті ... Народний а... Болотов одно... «Безсмертя -... Більше того... плату (ще не... при цією наз... 16 карбовані... провести знай...

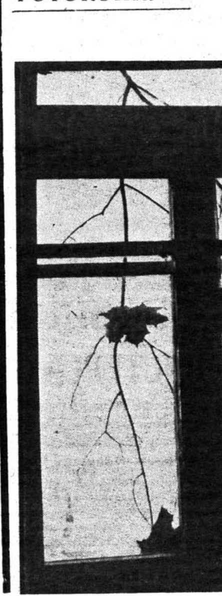
Та скорист... порадою Ко... і гляньмо в ... тя. Тим паче... тись до нього... автор говори... безсмертя є ... мали? — ... так, оті ... і оцет. Авто... їжте якомога... пийте оцет, ... забезпечене. ... нете того, ш... ними чи кис... солоно-кисли... станете безс... ле й солоне ...

ДАВНО ... неспо... зрост... лунів, пророк... що. В на... чений вік, ... ють кваліфік... дипломовані ... віть науковц... сили на нив... страсенсорн... контактів з ...

Дуже при... тих шарлата... люди типу ... від того стра... ука, а значи... в цілому. Ко... сом звело сл... вижили з ... технічного і... — з інститу... Богомольця. ... ність Бо...

ФОТОКОНКУРС

ВІКНО.
Фото Степа...

...НИ ВІКИ

...сному уп... ...ри, а різьб... ...іконостас ... пам'ятка ... обліку в ...ури. Так в ...ло аж три ...ль, жод... ...В цьому ж ...ління ку... ...тури ніяк ...годи, хто ... облік вия... ...товарист... ...ний вал ...століття, ...так звано... ...». Дер... ...управління ...ли, що не ... облік зем... ... не є па... ...и, і пора... ...взяло на ...культури як ...И. Але там ...кажуть, бо ... пам'яток ...ться XIV ...унікальний ...ому нема ...ропі, по... ... не взятий ...

...простої іс... ...ності сис... ...тком зале... ...на успіху, ... науковців... ...рієнтували... ...від. Ще ...сятих ро... ... пресі з'я... ...про не... ...єдиного ...охорони ...культури. ... Українсь... ...хорони па... ...культури ...ся до Ра... ...проханням ...щі єдиний ...хорони і ...тюк. Про... ...Міністрів ...на Мо... ...скликав... ...всесоюзну ...Нарада дру... ...за ство... ...міністерству з ...м'яток, але ...а, бо член ...ПРС Єгор ...проводив на... ...

...до Комісії ...Україні з ...та духов... ...надходять ...про необ... ... в респуб... ...з питань ... спадщи... ...на місцях ...для вихо... ...туації. Так, ...року ух... ...ської облас... ...Комітет ...чного се... ...ому облас... ...депутатів, ...відні па... ...нди облас... ...культури і ...обний комі... ...Київській ...Саме життя ...відповіде ...штабі всієї ...ть на сві...

...ього комі... ...відповіда... ...нормам і ...ене наван... ...на пам'яток» ...визначення, ...міжнарод... ...з чинного ...Про охорону ...культу... ...деклару... ...ї не за... ...чне середо... ...поняття, ...повідає сві... ...документах

таких авторитетних організацій, як ЮНЕСКО і НБСЄ, чітко визначено термін — «культурна спадщина». Отже, саме на це потрібно орієнтуватись і Україні, яка ще в 1988 році ратифікувала Конвенцію про охорону всесвітньої культурної та природної спадщини.

До речі, Україна як член цієї Конвенції зобов'язалася створити власні державні служби охорони культурної та природної спадщини з необхідним персоналом, коштами і матеріальними засобами, які дали б змогу виконувати покладені на них функції. З часу ратифікації Україною Конвенції практично нічого не зроблено в плані взятих перед міжнародним співтовариством обов'язків. Це деякою мірою можна виправдати тим, що Україна перебувала фактично на правах колонії, тож її функції виконував центр. Саме тому Україна не брала участі в роботі Міжнародного комітету по охороні всесвітньої культурної і природної спадщини, у Фонді всесвітньої спадщини, у Міжнародній раді з питань охорони пам'яток і пам'ятних місць (ІКОМОС). Українські фахівці не проходили навчання і стажування в Міжнародному центрі з питань науково-дослідних робіт у галузі охорони та реставрації пам'яток культури (Римський центр). Україна не брала участі і в Краківському симпозіумі з питань культурної спадщини Європи, який проводився в травні-червні минулого року в рамках процесу НБСЄ.

Отже, настав час, спираючись на світовий досвід, реорганізувати діючу систему державної охорони пам'яток. Для цього не потрібні значні зусилля, додаткові фінансові й матеріальні ресурси. Потрібно вилучити пам'яткоохоронні структури з Міністерства культури і Міністерства інвестицій та будівництва України, об'єднати в єдиний орган — Національну службу охорони культурної спадщини України. Саме така назва найбільш точно визначає суть цього органу, напрямки його діяльності й мету. А фундаментальне завдання Національної служби охорони культурної спадщини України повинно полягати в якісному поліпшенні оточуючого людину середовища, передусім історичного, що є постійним джерелом натхнення й виховання. Метою ж охорони культурної спадщини є її консервація, реставрація, реконструкція, підтримання та використання для суспільних, наукових, освітніх потреб, а також для наукових досліджень, пропаганди культурно-історичних знань та розвитку туризму. Культурна спадщина повинна стати серйозною основою для розвитку національної культури і виконувати важливу роль у сучасному житті суспільства. Об'єднання пам'яткоохоронних підрозділів Мінкультури і Мінінвестбуду в єдину Національну службу охорони культурної спадщини відповідатиме міжнародним зобов'язанням України і нарешті забезпечить культурній спадщині єдиного господаря, який вживатиме ефективні та довготривалі заходи по охороні культурної спадщини в національному масштабі.

Дмитро ЧОБІТ,
народний депутат України.

Напевне, немає у Києві газети, яка б обійшла увагою особистість Бориса Болотова. Вчений, що багато років провів за ґратами і навіть там не лишав наукових занять, він любить повторювати: «Розумний навчається всьому, а дурень тільки спеціалізації». Сьогодні він людина воістину енциклопедичних знань. Та вражає не стільки їх наявність, скільки вміння користуватися ними як інструментом в добуванні істини нового порядку. Хіба могла така людина не привернути увагу журналістів! І вони зробили Болотову таку рекламу, що на його лекції народ валить валом, книжки його хапають з прилавків.

Здавалося б, що поганого у тому, що талант нарешті дістав визнання! Народний академік Російської народної академії, і народ його шанує... Насторожує, однак, те, що Борис Васильович від побудови гіпотез перейшов до конкретних рекомендацій в такій сфері, як медицина. А у медиків це викликає відверте обурення. «Розумний, — кажуть, — нехай навчається всьому, лікують же людей нехай спеціалісти».

Борис БОЛОТОВ: ТРАГЕДІЯ ЧИ ФАРС...

НА ВСІ РУКИ «МАЙСТ...

Народження і смерть — їх таємниця не дає спокою вченим. Із покоління в покоління вони б'ються над тим, щоб хоч трохи подовжити життя людини, бодай на п'ять, десять, п'ятнадцять років. Найвідчайдушніші шукають шляхів до безсмертя. Нарешті — відкрилося. Народний академік Борис Болотов однозначно заявив: «Безсмертя — це реально». Більше того, за невеличку плату (ще недавно книжечка під цією назвою коштувала 16 карбованців) він готовий провести знайденим шляхом.

Та скористаймося мудрою порадою Козьми Пруткова і гляньмо в корінь відкриття. Тим паче, що докопуватись до нього не треба: сам автор говорить, що основою безсмертя є — що б ви думали? ...ль і оц... Так, так, от... звичні ... сіль і оцет. Автор прямо каже: їжте якомога більше солі, пийте оцет, і безсмертя вам забезпечене. Якщо ви досягнете того, що станете солоними чи кислими, а краще солоно-кислими, зразу ж станете безсмертними! Кисле й солоне сприяє очищенню організму від старих клітин. Не вірите? Але ж ви знаєте, що вовка ноги годують. Тож повинні бути завжди молодими. І вони молоді, тому що вовк має повний комплект пепсинів у шлунку: первинні, вторинні і третинні. (Добре, що Шванн, який відкрив пепсин півтора століття тому, і Нортроп, який одержав його у кристалічному вигляді, і Павлов, який стверджував, що виділяється він на білкові речовини їжі, померли, бо були б пристижені і принижені «досягненнями» народного академіка — адже він говорить про пепсини у множині.) У нас таких пепсинів немає: бо їмо мало солі. Виникає питання: скільки ж її їдять вовки і чи взагалі їдять?

На це автор відповіді не дає, а веде далі до безсмертя, запевняючи: та сама сіль не дасть вам достроково загинути від деяких страшних хвороб. Наприклад, від... раку. Чи знаєте ви, що ракова клітина рослинного походження? Отже, як будь-яка рослина, боїться солі. Спробуйте, каже Болотов, поливати рослину солоною водою — вона загине. Таким чином, щоб врятуватися від раку, треба їсти якомога більше солі. Стривайте! А що, як до неї застосувати гербіциди?

От ці неуки... Люблять ставити запитання. Та якщо не влаштовує вас цей шлях до безсмертя, скористайтеся іншим — через заміну клітини — лідера у вашому тілі. Що то за клітина? Живете і не знаєте: в тілі, яке складається з десятків мільярдів клітин, є найголовніша. Коли вона старіє, все тіло занепадає і гине. Так трапляється в бджолиній сім'ї, коли гине бджола-матка. Зразу ж гине і вся сім'я, рій розпадається. Що таке наше тіло, як не сім'я клітин? Тож є в цьому і клітина-лідер. Знаходиться вона у животі, на два пальці нижче пупа. Пуп є у кожного, отже, відкладіть ... рижче, ось там ... ша клітина-лід... від часу її зам... жімо, кожних ... безсмертя вам... Правда, автор ... каже, де брати... Бо то вже дета... великий вчени... су відволікати... гу привертають... ми.

І він до них... встигає зроби... криття у бага... Що морські ... сім не рослин... Що люди пох... них звірів (зо... лотов, напевне... бо їсть багато ... Що сечокам... можна позбути... курячу жовч (... мінці і перетр... завдяки своїй ... хвору нирку, я... ся у розмірах, ... тити, якщо з... нирку здорово...

Кандидат медичних наук Андрій Мартиненко письмово висловив свою думку стосовно діяльності Болотова і попросив ознайомити з нею читачів, щоб ті не дуже довірялися порадам народного академіка. Поділяючи стурбованість Мартиненка, але не бажаючи опинитися у ролі колег, які свого часу брали участь у цькуванні «генетики — продажної дівки імперіалізму», ми запросили до розмови людину, яка сама пройшла нелегкий шлях від вигнання до безумовного визнання в науковому світі, а з Болотовим не просто знайома, а цінить його неординарний інтелект,— це доктор медичних наук, автор серйозного відкриття Петро Слинько.

Двом цим авторам і надаємо слово.

ЩЕ ОДИН ЗАЙВИ...

Давно помічено, що в неспокійні часи різко зростає кількість чаклунів, пророків, ворожок тощо. В на... ...е відно... ...освічений вік... лави ... ...нюють кваліфіковані фокусники, дипломовані спеціалісти і навіть науковці, які пробують сили на ниві телекінезу, екстрасенсорики, астрології, контактів з іншими світами.

Дуже прикро, коли серед тих шарлатанів опиняються люди типу Болотова. Бо ж від того страждає велика наука, а значить, і суспільство в цілому. Колись нас з Борисом звело спільне лихо: його вижили з Київського політехнічного інституту, а мене — з інституту фізіології ім. Богомольця. Вразила обізнаність Бо...това у рі... об...ластях науки, неординарність мислення і... нездатність доводити успішно почату розробку до кінця. Хоча, якби він був до того здатен, то був би розчавлений бюрократичною машиною, крізь яку майже неможливо провести неординарну ідею. 25 років доводив я, здавалося б, очевидне — що шкіра всмоктує розчинені у поті речовини. Довів. Маю диплом на відкриття. Але ж скільки ідей за цей час осіли в теках з паперами — «пробивати» їх вже немає ні сил, ні часу! Інтуїтивно ухиляючись від такої небезпеки, Борис пішов іншим шляхом. Але чи то шлях — безперервно видавати на-гора наукові напів-, а то і на чвертьфабрикати?

Такому таланту, яким володіє Болотов, потрібні поруч люди, які б зацікавилися і доклали зусиль до того, щоб ретельно розробити ту чи іншу ідею. Його інтелект міг би живити не один напрямок у науці. Але у нас не заведено цінувати ідеї. Втім, час від часу йому таланило — і коли нам довелося зустрітися через багато років, Болотов приніс понад сто ав...торських свідо... пав на стіл го... ляю враженн... усіх свідоцт... чився співавто... більшості ідеї... Болотов. Моя... ж мить взяв й... Та воля була ...

А ще через... дізнався, що ... естраду в ... цілителя-екстр... лефонував йо... умовити не за... милуванням. ...

ФОТОКОНКУРС

ВІКНО.
Фото Степана ТКАЧУКА.

Відлуння Чорнобиля

ЗАПАХ ПОЛИН-ТРАВИ

Майже три роки співпрацюють Київський інститут підвищення кваліфікації працівників нафтопереробної та нафтохімічної промисловості України та Інститут менеджменту, що в місті Бад-Гарцбург. Нещодавно німецькі колеги запросили дітей своїх партнерів відпочити в горах, на берегах річки Радау, поблизу цього курортного містечка Нижньої Саксонії.

На відміну від офіційно затвердженого в нас «сортування» (діти Ірпеня належать, наприклад, до четвертої «чорнобильської зони», а діти Києва не належать ні до якої) в Німеччині кожну українську дитину вважають жертвою Чорнобиля. До речі, так воно і є. З 24 дітей, які проходили діагностування в курортно-лікувальному центрі, в жодної формула крові не відповідала нормі.

Напевне, немає необхідності розповідати про ті казкові умови, в яких жили й відпочивали діти київських науковців протягом двох тижнів. Наприклад, який батько у нас сьогодні може запропонувати своїй дитині щодня три-чотири літри екологічно чистого соку з апельсинів, лимонів, персиків, бананів... А київські діти смакували їх щодня. Або можна лише мріяти, щоб одного дня добрий пан взяв тебе за руку, привів у гігантський супермаркет і сказав: «Вибирай! Все, що сподобається — твоє!» А київські «чорнобильські діти» під час гостювання на німецькій землі пережили й такі хвилини.

Ідея оздоровити дітей своїх київських колег належить президентові Інституту менеджменту Гізелі Беме. А допомогли їй втілити задум сім'я Кассел, яка організувала збір пожертв, та інші фірми, які, довідавшись із місцевої преси про перебування київських школярів, також прилучилися до благодійної акції.

— По-різному складалися стосунки між нашими народами впродовж історії, — сказала в інтерв'ю нашій газеті фрау Беме під час свого недавнього перебування в Києві. — Ще живі в пам'яті сліди другої світової війни. Але колись же треба кожному і всередині себе закінчити цю війну. Для моїх колег, приятелів, друзів такий момент настав. Коли група українських дітей від'їздила до Києва, бадгарц...

...буржці прине... дарунки з ... 5-річної дівч... річного хлоп... передати тим... ше бідує в У...

Чим керу... суті, чужі, ... кі, проявляю... серця? І чи з... колись, якщо... мусь іншому ... найбільше бі... таким самим...

Андрій Гр... директора К... туту підвищ...

ГОЛОС України

ння і
їх таємни-
спокою вче.
в поколін-
над тим,
подовжити
бодай на
п'ятнадцять
найдушніші
до безсмер-
відкрилося.
мік Борис
чно заявив:
е реально».
невеличку
ю книжечка
коштувала
він готовий
им шляхом.
ося мудрою
Пруткова
нь відкрит-
о докопува-
треба: сам
що основою
о б ви ду-
оц Так,
ні н сіль
ямо каже:
льше солі,
смертя вам
о ви досяг-
ганете соло-
и, а краще
зразу ж
тними! Кис-
ає очищен-

...ГЕДІЯ ЧИ ФАРС?

ічено, що в
часи різко
ькість чак-
ворожок то-
днє освi-
и вню-
фокусники,
алісті і на-
. пробують
екінезу, ек-
астрології,
ми світами.
коли серед
опиняються
това. Бо ж
велика на-
суспільство
нас з Бори-
лихо: його
льного полі-
уту, а мене
зіології ім.
ила обізна-
різн об-

АЧУКА.

НА ВСІ РУКИ «МАЙСТЕР»

ню організму від старих клітин. Не вірите? Але ж ви знаєте, що вовка ноги годують. Тож повинні бути завжди молодими. І вони молоді, тому що вовк має повний комплект пепсинів у шлунку: первинні, вторинні і третинні. (Добре, що Шванн, який відкрив пепсин півтора століття тому, і Нортроп, який одержав його у кристалічному вигляді, і Павлов, який стверджував, що виділяється він на білкові речовини їжі, померли, бо були б пристижені і принижені «досягненнями» народного академіка — адже він говорить про пепсини у множині.) У нас таких пепсинів немає: бо їмо мало солі. Виникає питання: скільки ж її їдять вовки і чи взагалі їдять?

На це автор відповіді не дає, а веде далі до безсмертя, запевняючи: та сама сіль не дасть вам достроково загинути від деяких страшних хвороб. Наприклад, від... раку. Чи знаєте ви, що ракова клітина рослинного походження? Отже, як будь-яка рослина, боїться солі. Спробуйте, каже Болотов, поливати рослину солоною водою — вона загине. Таким чином, щоб врятуватися від раку, треба їсти якомога більше солі. Стривайте! А що, як до неї застосувати гербіциди?

От ці неуки... Люблять ставити запитання. Та якщо не влаштовує вас цей шлях до безсмертя, скористайтеся іншим — через заміну клітини — лідера у вашому тілі. Що то за клітина? Живете і не знаєте: в тілі, яке складається з десятків мільярдів клітин, є найголовніша. Коли вона старіє, все тіло занепадає і гине. Так трапляється в бджолиній сім'ї, коли гине бджола-матка. Зразу ж гине і вся сім'я, рій розпадається. Що таке наше тіло, як не сім'я клітин? Тож є в цьому і клітина-лідер. Знаходиться вона у животі, на два пальці нижче пупа. Пуп є у кожного, отже, відкладіть два пальці нижче, ось там і мешкає ваша клітина-лідер. Якщо час від часу її замінювати (скажімо, кожних 70 років), то безсмертя вам забезпечене. Правда, автор відкриття не каже, де брати ту клітину. Бо то вже деталі, на які він, великий вчений, не має часу відволікатися. Його увагу привертають інші проблеми.

І він до них поспішає, і встигає зробити своє відкриття у багатьох сферах. Що морські водорості зовсім не рослини, а... тварини. Що люди походять від різних звірів (зокрема він, Болотов, напевне, від ведмедя, бо їсть багато м'яса і риби). Що сечокамінної хвороби можна позбутися, якщо пити курячу жовч (курка клює камінці і перетравлює їх саме завдяки своїй жовчі). Що хвору нирку, яка зменшується у розмірах, можна наростити, якщо з'їсти зварену нирку здорової тварини, а через годину відвідати лазню.

Народний академік Б. В. Болотов, звичайно, унікальний феномен вченості. Правда, в минулому столітті був якийсь там Семибулатов. Він також розумівся в багатьох науках. Але він був поміщик і, звичайно, не міг мати титул народного вченого, бо був експлуататором трудящих. Та й мало хто його знав. Аби А. П. Чехов не опублікував його знамените «Письмо ученому соседу», то про нього ніхто б нічого і не знав, хоча розум мав він неабиякий.

Згадуваний народний академік є спадкоємцем отого свого попередника, але по всеосяжній багатогранності й бездонній глибині мудрості він, безумовно, значно більшого масштабу. Напевне, тому наші шановні вчені не пускають його на свій Олімп: бояться програти у порівнянні з генієм. Лише невсипущі журналісти носять його на руках і звуть вже просто академіком, відкинувши оте «народний». Напевне, їх загіпнотизувала та обставина, що вчений має постійний контакт з інопланетянами.

Ось коротенький уривок з діалогу вченого з інопланетянином, коли останній, після чергового візиту до народного академіка, зібрався вже відбути на свою якусь там планету й дуже поспішав. Наш вчений питає його:

— Скажи, зачем приходил?

— Мы, как и вы, хо-тим по-мочь лю-дям, дать им бессмер-тие.

— Мне очень тяжело осуществить эту идею, — каже вчений і продовжує: — Ты вернешься ко мне? Поможешь мне?

— Вернусь и по-могу.

І він дуже швидко зник, зазначає народний вчений в інтерв'ю одному з журналістів-глашатаїв його мудрості.

Інопланетяни дуже високо цінують і поважають народного вченого, особливо його «мозги». Про це свідчить ще один уривок з того самого інтерв'ю. На відповідне питання дружини вченого інопланетянин відповідає:

— Я не читаю книг.

— Как же вы знаний набираетесь? — питає вона.

— Сни-ма-ю их с моз-га че-ло-ве-ка.

— А что же будет тогда с этим человеком? — питає вона.

— Ум-рет.

— Так вы хотите то же самое сделать с моим мужем?

— У Бо-ри-са Ва-си-лье-ви-ча та-кие моз-ги, что ему не страш-но от-дать часть зна-ний.

Ось бачите! Тож поспішайте, люди добрі, на його виступи, поспішайте! Хто ще подарує вам безсмертя? Або хоч пообіцяє подарувати...

Андрій МАРТИНЕНКО,
кандидат медичних наук.

ЩЕ ОДИН ЗАЙВИЙ ТАЛАНТ

ластях науки, неординарність мислення і... нездатність доводити успішно почату розробку до кінця. Хоча, якби він був до того здатен, то був би розчавлений бюрократичною машиною, крізь яку майже неможливо провести неординарну ідею. 25 років доводив я, здавалося б, очевидне — що шкіра всмоктує розчинені у поті речовини. Довів. Маю диплом на відкриття. Але ж скільки ідей за цей час осіли в теках з паперами — «пробивати» їх вже немає ні сил, ні часу! Інтуїтивно ухиляючись від такої небезпеки, Борис пішов іншим шляхом. Але чи то шлях — безперервно видавати на-гора наукові напів-, а то і на чвертьфабрикати?

Такому таланту, яким володіє Болотов, потрібні поруч люди, які б зацікавилися і доклали зусиль до того, щоб ретельно розробити ту чи іншу ідею. Його інтелект міг би живити не один напрямок у науці. Але у нас не заведено цінувати ідеї. Втім, час від часу йому таланило — і коли нам довелося зустрітися через багато років, Болотов приніс понад сто авторських свідоцтв, які висипав на стіл горою. Це справляло враження. Майже в усіх свідоцтвах Борис значився співавтором, але було видно, що генератором більшості ідей був саме він, Болотов. Моя б воля, в ту ж мить взяв його у колектив. Та воля була не моя...

А ще через багато років я дізнався, що Борис вийшов на естраду в ролі народного цілителя-екстрасенса. Зателефонував йому, намагався умовити не займатися окозамилюванням. Даремно. Добившись визнання, він, напевне, вже не міг зупинитися.

Я не дивуюсь журналістам, які, відчуваючи у Болотові неабияку особистість, роблять йому рекламу: в силу своєї неосвіченості вони неспроможні відділити зерна від плевел. А от позиція вчених вражає: чому мовчать? Невже їм байдуже і те, що наука втрачає свій потенціал, і те, що співгромадяни потерпають від того, що такі, як Болотов, займаються не своєю справою? Напевне, так.

Петро СЛИНЬКО,
доктор медичних наук.

«ЗАЙВИЙ» ТАЛАНТ — ОДВІЧНА НАША ТРАГЕДІЯ. КАЖУ «НАША», БО ХІБА НЕ РОЗПЛАЧУЄМОСЯ ВСІ МИ ЗА ТЕ, ЩО НЕ ЗНАЙШОВ СОБІ НАЛЕЖНОГО МІСЦЯ В СУСПІЛЬСТВІ БОРИС БОЛОТОВ? РОЗПЛАЧУЄМОСЬ ТИМ, ЩО ЛЕТИМО НА ВОГНИК ІНТЕЛЕКТУ, ЯКИЙ ЩЕ НЕ ВІДОМО — ДОБРО ЧИ ЗЛО НЕСЕ НАМ. ТА Й САМ ВІН, НАПЕВНЕ, СЬОГОДНІ НЕ ЗНАЄ, ДОБРУ ЧИ ЗЛУ БІЛЬШЕ СЛУЖИТЬ.

Відлуння Чорнобиля

ЗАПАХ ПОЛИН-ТРАВИ НА БЕРЕГАХ РАДАУ

Майже три роки співпрацюють Київський інститут підвищення кваліфікації працівників нафтопереробної та нафтохімічної промисловості України та Інститут менеджменту, що в місті Бад-Гарцбург. Нещодавно німецькі колеги запросили дітей своїх партнерів відпочити в горах, на берегах річки Радау, поблизу цього курортного містечка Нижньої Саксонії.

На відміну від офіційно затвердженого в нас «сортування» (діти Ірпеня належать, наприклад, до четвертої «чорнобильської зони», а діти Києва не належать ні до якої) в Німеччині кожну українську дитину вважають жертвою Чорнобиля. До речі, так воно і є. З 24 дітей, які проходили діагностування в курортно-лікувальному центрі, в жодної формула крові не відповідала нормі.

Напевне, немає необхідності розповідати про ті казкові умови, в яких жили й відпочивали діти київських науковців протягом двох тижнів. Наприклад, який батько у нас сьогодні може запропонувати своїй дитині щодня три-чотири літри екологічно чистого соку з апельсинів, лимонів, персиків, бананів... А київські діти смакували їх щодня. Або можна лише мріяти, щоб одного дня добрий пан взяв тебе за руку, привів у гігантський супермаркет і сказав: «Вибирай! Все, що сподобається — твоє!» А київські «чорнобильські діти» під час гостювання на німецькій землі пережили й такі хвилини.

Ідея оздоровити дітей своїх київських колег належить президентові Інституту менеджменту Гізелі Беме. А допомогли їй втілити задум сім'я Кассел, яка організувала збір пожертв, та інші фірми, які, довідавшись із місцевої преси про перебування київських школярів, також прилучилися до благодійної акції.

— По-різному складалися стосунки між нашими народами впродовж історії, — сказала в інтерв'ю нашій газеті фрау Беме під час свого недавнього перебування в Києві. — Ще живі в пам'яті сліди другої світової війни. Але колись же треба кожному і всередині себе закінчити цю війну. Для моїх колег, приятелів, друзів такий момент настав. Коли група українських дітей від'їздила до Києва, бадгарцбуржці принесли прекрасні дарунки з написами «для 5-річної дівчинки», «для 10-річного хлопчика» і просили передати тим, хто найбільше бідує в Україні.

Чим керуються люди, по суті, чужі, незнайомі, далекі, проявляючи таке милосердя? І чи зможемо ми хоч колись, якщо не їм, то комусь іншому на планеті, хто найбільше бідує, віддячити таким самим милосердям?

Андрій Грош, заступник директора Київського інституту підвищення кваліфікації працівників нафтопереробної і нафтохімічної промисловості, дякуючи своїх бад-гарцбурзьких колег, поділився планами: «Ми маємо намір налагодити контакти між київською і німецькою школами, щоб діти могли їздити один до одного в гості, вивчати німецьку й українську мови, знайомитися з Німеччиною й Україною. Вже ведемо переговори».

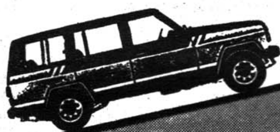
Діти співробітників Київського інституту підвищення кваліфікації працівників нафтопереробної і нафтохімічної промисловості знову відлітають до Німеччини, де на основі попереднього діагностування пройдуть курс лікування.

Катерина ВАСИЛЕНКО.

На знімку: київські школярі під час перебування в Німеччині; президент Бад-Гарцбурзького інституту менеджменту Гізела Беме і сестра Сюзанна.

Автомобілі NISSAN на дорогах України.

Відкриємо нову сторінку!

NISSAN

«NISSAN – Україна» пропонує автомобілі NISSAN слідуючих моделей та модифікацій:

- *SUNNY («хечбек», седан), PRIMERA (седан) – зі складу в Києві*
- *PATROL WAGON та мікроавтобуси URVAN – за попередніми замовленнями.*

Термін доставки – 10–14 діб. **Оплата у ВКВ.**

Чекаємо за адресою:

м. Київ, вул. Героїв Оборони, 4, (СТО - 2)

Контактні телефони:

(044) 225-31-25, 263-29-10

263-28-10; FAX: (044) 221-52-92

ПОНЕДІЛОК

5 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.05 Сонячне коло.
16.25 На допомогу школі. Історія України. Запорозька Січ — козацька держава на Дніпрі.
16.55 Фант-лото «Надія».
18.15 Документальний телефільм «Постриг».
18.45 Інструментальна музика.
19.00 УТН.
19.10 Є. Станкович. Симфонія № 3 для флейти і струнних.
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик.
20.30 Акценти.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Кінозустрічі.
22.50 УТН.
23.05 Ретрокінозал. Художній фільм «Аршин мал алан».
0.35 Мультфільм для дорослих.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра рубрики «Подивись, послухай».
8.40 «Поїздка до Вісбадена». Художній фільм.
10.05 Прем'єра документального телефільму «Людина з п'єдесталу».
10.20 Антологія гумору. Імітатор.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміксі.
15.00 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.10 Стартінейджер.
17.00 Новини.
17.. Футбольний огляд.
17.. Прем'єра публіцистичного циклу «Вагон-03». Передача 1.
18.30 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Мій чоловік — інопланетянин».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Прем'єра художнього телесеріалу «Дрібниці життя». 2 серія.
21.10 «Нова студія» представляє: Бомонд.
21.25 Однак.
21.35 Спецвипуск «Прес-клубу».
22.15 Ситуація.
22.45 Бліц-прогноз.
23.20 Оба-на. У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

9.35 Театральний роз'їзд. На виставі «Серсо» А. Васильєва.
10.55 Мульти-пульти.
11.05 Денний сеанс «Спостерігач». Художній фільм.
12.35 Т.ІН.КО.
12.40 Селянське питання. Сівба.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Вустами маляти.
15.35 Бадабоки. Програма для дошкільнят (Франція).
15.55 Студія «Рост».
16.25 Там-там-новини.
16.40 Людина на ринку праці.
17.10 Панове-товариші.
17.30 Давайте з'ясуємо.
17.45 Ностальгічні посиденьки.
18.15 Камерна музика.
18.35 Київська панорама.

ПРОГРАМА УТ-III

18.55 Візитка. Програма.
19.00 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 «Теодор Рузвельт». Із серіалу «Невмирущі» (Уорлднет, США).
20.20 Фортуна. Бізнес-огляд.
20.30 Художній фільм. (Детектив по понеділках).
22.00 Погляд у майбутнє (Уорлднет, США).
22.30 СІТ-3.
22.40 «Хтось це називає джазом». Фільм 4 (Уорлднет, США).
23.00 Світ спорту очима фірми «Жилетт».

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Новини. 8.20 — Християнська програма. 8.50 — Студія «Рост». 9.20 — Служба «01». 9.50 — Італійська мова. 10.20 — Ретро-КВН. 11.05 — Вівазі. 11.35 — Хочете — вірте. 12.05 — Паралельні світи. 12.50 — Фольклор. Невідомі культури. 13.20 — Презентація газети «Литературные новости». 15.00, 18.15 — Тет-а-тет. 15.00 — Мульт. 15.15 — Худ. фільм «І на каменях ростуть дерева». 17.45 — Музика. 18.15 — Канал для вас. 18.45 — «Не сміхом єдиним». З. Папєрний та А. Либединська. 19.30 — Тет-а-тет. 19.30 — Худ. фільм «Дванадцята ніч». 21.00 — Мульт. 21.15 — Худ. фільм «Сталева зоря». Фантастика.

ВІВТОРОК

6 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Концерт студентського хору церкви «Благодать» м. Лос-Анджелеса.
10.05 Короткометражний художній телефільм «Буває ж...».
11.10 Доброго вам здоров'я. Метод дихання за К. П. Бутейком.
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Українська література. М. Куліш. Драма «97».
12.10 УТН.
12.25 Кінозустрічі.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 На допомогу школі. Історія України. Найдавніші часи України.
17.00 Документальний телефільм «Іван Кавалерідзе. На зламах часу».
17.40 Телефото на згадку. В. Білоножко.
18.20 Документальний фільм «Троянди для Лілії».
18.30 Баскетбол. Жінки. Кубок європейських чемпіонів. «Динамо» (Київ) — «Стара Загора» (Болгарія). У перерві — 19.00 УТН.
19.50 Україна і світ. Міжнародна програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Прем'єра телефільму-вистави «Сільські бувальщини». Фільм 1. За водевілями М. Кропивницького «По ревізії».
22.40 УТН.
22.55 Прем'єра телефільму-вистави «Сільські бувальщини». Фільм 2. За водевілями Ф. Альбіковського «Жартівниця». І. Тендрякова «Хто сміється — тому не минеться».
0.00 Музичний фільм «Ніч у маю».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Пісні Ясної Поляни.
9.00 Урочистий ювілейний акт, присвячений пам'яті Преподобного Сергія, ігумена Радонезького і всія Русі Чудотворця. Трансляція з Колонного залу Будинку спілок.
10.00 Футбольний огляд.
10.30 «Дрібниці життя». Художній телесеріал. 2 серія.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.25 «Джамайка». Художній телефільм. 1 серія.
12.30 «Твій брат Валентин». Короткометражний художній телефільм.
12.55 «Театр». Художній телефільм. 1 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Блокнот.
14.45 Прем'єра документального телефільму «На село дідусеві...».
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 Маленький концерт.
16.15 Між нами, дівчатами.
17.00 Концерт, присвячений пам'яті Преподобного Сергія, ігумена Радонезького і всія Русі Чудотворця. Трансляція з Колонного залу Будинку спілок. У перерві — 18.00 Новини.
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Фільми режисера А. Вайди. «Пейзаж після битви». Вперше.
22.20 Кожний про своє.
22.50 За Кремлівською стіною.
23.00 Новини.
23.25 Прем'єра документального фільму «Цей шалений, шалений, шалений Краснов».
0.10 Спортивна програма.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

10.40 Про Щеликова з любов'ю і тривогою.
11.00 Денний сеанс. «Поїзд до Голлівуду». Художній фільм.
12.35 Т.ІН.КО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Студія «Рост».
16.00 ТрансРосефір. Далекий Схід.
16.35 Арзамас-16.
16.55 Там-там-новини.
17.00 Вірші читає Георгій Товстоногов.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Твори Ф. Шопена.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.05 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 82 серія.
20.10 Телебіржа інформує.
20.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

СЕРЕДА

7 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Свічадо.
10.30 Фільм-вистава «Сільські бувальщини». Фільми 1 і 2.
12.35 УТН.
12.50 Нон-стоп рандеву.
16.00 УТН.
16.05 «Мій друг — сонце». Вистава Тернопільського обласного театру ляльок.
16.50 На допомогу школі. Історія України. Петро Сагайдачний — воїн, політик, людина.
17.15 Кінопрограма: «Фермери», «Підприємці».
17.55 Українці в Надволжі.
18.55 Реклама.
19.00 УТН.
19.10 Науково - популярний фільм «На семи кольорах».
19.30 Авансцена. Чернігівський музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Д. Міщенко. «Княжна Чорна». Вистава Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — 22.35 УТН.
23.50 Музичний фільм «Весілля сойок».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.05 Брейн ринг.
9.55 Прем'єра документального телефільму «Шкурка вичинки не варта».
10.15 Між нами, дівчатами.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Джамайка». Художній телефільм. 2 серія.
12.30 «Етюд для доміно з роялем». Короткометражний художній телефільм.
12.50 «Театр». Художній телефільм. 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телеміксі.
15.15 Уолт Дісней представляє...
16.05 «Поглянь на світ». Документальний телефільм.
16.15 Наш музичний клуб.
17.00 Новини.
17.20 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє.
17.40 Прем'єра публіцистичного циклу «Вагон-03». Передача 2.
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Прем'єра документального телефільму «Компроміс по Назарбаєву».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Мовізми М. Захарова.
21.40 Кожний про своє.
21.50 Пам'яті І. Талькова. Прем'єра художньо-публіцистичного фільму «Рік без тебе».
23.00 Новини.
23.25 Можливо все.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

10.50 Мульти-пульти.
11.00 Денний сеанс. «Озброєний і дуже небезпечний». Художній фільм.
12.35 Т.ІН. Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Приватизація. Точки зору.
15.30 Тема з варіаціями. Мелодії Росії.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір. Замах на Миколу Кузнецова.
17.00 Християнська програма. Великі питання життя. Передача 3.
17.30 Естрадний концерт.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.35 Київська панорама.
19.45 Телебіржа інформує.
19.55 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 83 серія.
20.45 На шостій сесії Верховної Ради України.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Новини. 8.20 — Німецька мова для дітей. 8.40 — Художниця С. Халецька. 9.10, 9.40 — Нім. мова 1 і 2 р. 10.10 — «Пригода в королівстві». Мульт. 6 с. 10.40, 18.00 — «Освідчення в коханні». 10.55, 18.15 — Рятуйте ваші душі. Ч. 3. 11.40 — Вистава театру сатири. «Молодість Людовіка XIV» (за п'єсою О. Дюма). 12.30,19.00 — Пілігрим. 13.15 — ТБ-ательє. 15.00—18.00 — Тет-а-тет. 15.00 — Мульт. 15.15 — Худ. фільм «Герой золотого наконечника». Східний бойовик. 16.45 — Мульт. «Пригоди Марка Твена». 19.45 — Худ. фільм «Один проти імперії». Фантастика. 21.10 — Музика. 21.30 — Худ. фільм «Секрет мого успіху». Комедія.

ЧЕТВЕР

8 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Художній фільм «Весілля».
10.00 Співає В. Удовиченко.
10.25 Авансцена.
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Українська література. Бесіди про Біблію.
12.05 Д. Міщенко. «Княжна Чорна». Вистава Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — 13.00 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Фізико-математична школа. Конічні перерізи. Передача 1.
17.05 Документальний телефільм «Вперед! Вперед! Синголи!».
17.35 Колиска. Передача 3.
18.05 Музичний фільм «Шкільна оперета».
18.25 Одеса — рідне місто моє.
19.00 УТН.
19.10 Співає В. Пивоваров.
19.30 Наше коло.
20.30 Науково - популярний фільм «Таємниця скарбу гетьмана Полуботка».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Хроніка МВС.
21.50 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.50 УТН.
0.05 Фільм-балет «Ольга».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 «Відроджений дзвін». Документальний телефільм.
8.30 Урочисте богослужіння, присвячене пам'яті Преподобного Сергія, ігумена Радонезького і всія Русі Чудотворця. Трансляція з Троїце-Сергієвої лаври. У перерві — 11.00 Новини (з сурдоперекладом).
12.30 Кінозамальовка.
12.35 «Станційний доглядач». Художній телефільм.
13.40 Прем'єра документального телефільму «Стежка для двох».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телеміксі.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Прем'єра документального телефільму «Култукські старі».
16.40 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє: «КРИК: культура, роздування і коментар».
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 Прем'єра публіцистичного циклу «Вагон-03». Передача 3.
18.30 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
19.15 Максима.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лото «Мільйон».
21.10 До 100-річчя від дня народження М. Цвєтаєвої. «Час учнівства».
21.50 Воєнне ревю.
22.15 В гостях у Муслима Магомаєва.
23.00 Новини.
23.25 Кіно до запитання.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

10.20 Тема з варіаціями. Дім друзів.
10.50 Золота шпора.
11.20 Дозвілля. ТБ-ательє.
11.35 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 82 серія.
12.25 Мульти-пульти.
12.35 Т.ІН.КО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Вчитися ринку.
15.30 Пілігрим.
16.15 Там-там-новини.
16.30 Російська енциклопедія. Сергій Радонезький. Фільм 3.
17.00 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Співає В. Манолов.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.05 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 84 серія.
20.10 На шостій сесії Верховної Ради України.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Новини. 8.20 — Колесо огляdання. Уроки космосу. 9.20, 9.50 — Іспанська мова. 1 і 2 р. 10.20 — Перший тайм. 10.35 — День відкриттів. П. 2. 11.05, 18.15 — Бізнес — нові імена. 11.20 — Музей-садиба «Поленово». Ч. 2. 12.05 — Перспектива (англ. мова). 12.35, 19.15 — Відеорама. 12.50 — Театральний роз'їзд. Людський голос. 13.10 — Сигнал. 15.00—18.15 — Тет-а-тет. 15.00 — Худ. фільм «Ведмежа». Комедія. 16.30 — Мульт. 16.40 — Худ. фільм «Вбивство». Бойовик. 18.30 — Ретро-КВН. 19.30 — Тет-а-тет. 19.30 — Мульт. 20.00 — Телефільм «Втілення мрії». 15 с. 20.25 — Худ. фільм «Привиди у замку Шпессарт». Комедія. 21.55 — Музика. 22.10 — «Схований ворог». Худ. фільм. Фантастика-бойовик.

П'ЯТНИЦЯ

9 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Концерт «Спрага джазу».
10.25 Художній фільм «Аршин мал алан».
11.55 УТН.
12.10 Линє пісня над селом. Виступ ансамблю «Вишенька».
12.35 Документальний фільм «Українці, ми врятовані».
13.20 Музичні зустрічі.
16.00 УТН.
16.05 Нові імена України. Концерт.
17.20 Відкритий чемпіонат України з важкої атлетики.
18.05 Документальний фільм «Кам'яні могили».
18.15 На допомогу школі. Музика. Творчість В. Косенка.
18.45 Сад, город.
19.00 УТН.
19.10 Камерна музика.
19.30 Дзвони Чорнобиля. Переселенці.
20.30 Акценти.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Художній телефільм «Народний Малахій».
23.05 УТН.
23.20 Заньківчанські вечори. Зустріч з народною артисткою України Н. Матвієнко.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Мультфільм.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.45 Мультфільм.
10.10 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Візьми мене з собою». Художній телефільм.
12.35 «Зачарований долар». Художній фільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Центр.
16.45 Як досягти успіху.
17.00 Новини.
17.25 Мультфільм.
17.35 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє: «Все флаги в гости будут к нам».
18.05 Людина і закон.
18.35 Мініатюра.
18.50 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «У клубі детективів». Вперше на телеекрані. Художній фільм «Пастка для самотнього мужчини».
22.10 ВІД представляє: «Політбюро».
22.40 Музобоз.
23.45 Авто-шоу.
0.00 Хіт-конвейєр. У перерві — Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Реклама.
7.25 Час ділових людей.
7.55 Вітчизна моя.
8.50 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
9.20 Відкриття сезону в Маріїнському театрі.
10.20 XX століття в кадрі і за кадром. О. Ханжонков. Частина 2.
11.20 Ретро-шлягер.
11.45 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 83 серія.
12.35 Т.ІН.КО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Телебіржа.
15.30 Тайвань, або прекрасна Формоза.
16.00 Там-там-новини.
16.15 Джерела.
16.45 М-трест.
17.00 «Сім'я Смирнових. Як жити далі?». Телефільм.
17.45 Телефільм.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.20 Київська панорама.
19.40 На шостій сесії Верховної Ради України.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Новини. 8.20 — Англ. мова — дітям. 8.40 — Мінарет. 8.55—9.25 — Англ. мова. 1 р. і «Сімейний альбом США». 9.55 — «Віндзорські витівниці» з антрактом у Виборзі». 10.50, 18.15 — Медполіс. 11.05 — У світі тварин. 12.05 — Твій дім. 12.20 — Біля рояля теж і ті ж. 13.00 — Запрошення до читання. 15.00—18.15 — Тет-а-тет. 15.00 — Мульт. 15.15 — Худ. фільм «Мільйон у шлюбному кошику». Комедія. 16.50 — Музика. 18.30 — Апокриф. В. 1. 19.45 — Тет-а-тет. 19.45 — Мульт. 20.00 — Худ. фільм «Мій ворог». Фантастика. 21.45 — Музика. 22.00 — Худ. фільм «Грім небесний». Драма.

СУБОТА

10 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Кінопрограма «У світі тварин».
9.10 Художня панорама. Живописець Володимир Рибоцький.
9.55 Концерт Національної капели бандуристів України.
10.55 Художній фільм «Метічара — звір морський».
12.15 Мультфільм «Острів капітанів».
12.45 УТН.
13.00 Доброго вам здоров'я. Екологія і онкологія.
13.30 Науково-популярний телефільм «Українські письмена».
13.40 Концерт симфонічної музики.
14.20 Художній фільм «Поруч з вами».
15.30 Чемпіонат України з важкої атлетики.
16.15 Вервиця.
16.45 Клас-юніор-бізнес.
17.45 Сонячні кларнети. Самодіяльні художні колективи Полтавської області.
19.00 УТН.
19.10 «Плюх і Пліх». Мультфільм.
19.30 Телерадіоканал «Право».
20.45 На добраніч, діти.
21.00 ДНІПРО.
21.35 Екран зарубіжного фільму. Художній фільм із субтитрами «Давайте кохати» (Югославія).
23.00 УТН.
23.15 З концертів фестивалю авторської пісні та співаної поезії «Оберіг-92».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

6.00 Новини.
6.20 Ранкова гімнастика.
6.30 Суботній ранок ділової людини.
7.30 Спорт-шанс.
8.00 Марафон-15 — малятам.
8.25 Вумеранг.
9.00 По той бік рампи з посмішкою: Ігор Кашинцев.
9.20 Медицина для тебе.
10.00 Авіакосмічний салон.
10.15 Зустріч з Валентиною Машковою.
10.40 ЕХ. Екологічна хроніка.
10.55 Кіноспівдружність. Білоруське кіно сьогодні. Вперше на телеекрані. Художній фільм «Висока кров». Прем'єра мультфільму.
12.55 Прем'єра документального телефільму «Колима. Обличчям до обличчя». Фільм 2.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 До 1 Міжнародного театрального фестивалю ім. А. Чехова. ТВО «Астра» представляє: «Репетиція однієї вистави, або Версія Володимира Пахомова».
15.30 У світі тварин.
16.10 Червоний квадрат.
16.50 «Єноти». Мультфільм (Канада).
17.15 Щасливий випадок.
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Шапка».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Михайло Жванецький. Наодинці з собою.
21.40 Квіти Софії Ротару. Концертна програма.
23.00 Новини.
23.25 Нічний сеанс. Вперше на телеекрані. Художній фільм «Серце Ангела» (США).

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

7.00 Вісті.
7.20 Документальна панорама. «Історія одного міста».
8.20 Мульти-пульти.
8.30 Програма «03».
9.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
10.15 Як жити будемо?
11.00 Денний сеанс. «Ранок без оцінок». Художній фільм.
12.10 Подорож душі. Письменник Георгій Семенов.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Акція «Пелікан».
14.20 Телегра «Лого».
14.50 Пілігрим.
15.35 «Бурда моден» пропонує...
16.05 Прем'єра мультфільму «Дораемон» (Японія). 5 серія.
16.20 Футбол без кордонів.
17.15 Непізнаний Всесвіт.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Київська панорама.
18.20 Співають «Соколи».

ПРОГРАМА УТ-III

18.55 Візитка. Програма.
19.00 Мультфільм.
19.30 СІТ-3.
19.40 Франк Ллойд Райт. Із серіалу «Невмирущі»
20.25 Художній фільм.
22.00 Візитка.
22.05 Погляд у майбутнє.
22.30 СІТ-3.
22.40 З. К.
22.50 Програма. Погода. Реклама.
22.55 «Хтось це називає джазом...» (Уорлднет. США).
23.30 Ад лібітум.
0.00 Останній сеанс. «Мама вийшла заміж». Художній фільм.

НЕДІЛЯ

11 ЖОВТНЯ

I ПРОГРАМА УТ

8.30 У неділю вранці.
9.30 Художній фільм «Свічка, яскрава, мов сонце».
10.40 Чемпіонат України з важкої атлетики.
11.25 Фільм-опера «Ріголетто».
12.50 Музичний фільм «Верховино, світку ти наш».
13.30 УТН.
13.45 Канал «Д».
14.30 Село і люди.
15.15 Прем'єра телефільму «А все, здавалося б, так просто...»
15.30 На фестивалі «Вивих-92». Передача 2.
16.30 Маю честь.
17.30 Свічадо.
19.00 УТН.
19.10 Науково-популярний фільм «Бджоли і здоров'я людини».
19.30 Ескіз. Твори для саксофона та флейти на біблейські теми.
20.00 Мультфільм «Пригода в Королівстві». 17 серія.
20.30 ДНІПРО.
21.05 Зичимо щастя.
22.05 Телеспортарена.
22.45 Арт-майдан.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

7.35 Творчість народів світу.
8.00 З ранку раненько.
8.30 Здрастуйте, княгиня Тєнішева.
8.55 Це ви можете.
9.35 Ранкова зірка.
10.25 Соло.
10.55 Марафон-15.
11.40 Прем'єра телефільму для дітей «Пригоди Чорного Красунчика». 13 серія.
12.05 «Метаморфози живопису». Науково-популярний фільм. 13 серія.
12.45 Хокей. Кубок ліги. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 2 і 3 періоди. У перерві — 13.40 Новини (з сурдоперекладом).
14.30 Кожний про своє.
14.40 Єдиного слова заради. Музична розповідь.
15.10 Клуб мандрівників.
16.00 Панорама.
16.40 Телелоція.
16.55 Уолт Дісней представляє...
17.45 Новини.
18.00 Прем'єра рубрики «Чудова сімка».
19.00 Недільна кінопрограма: новини кіно, вперше на телеекрані художній фільм «Паспорт».
21.00 Підсумки.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє III Міжнародний конкурс музики і пісні «Голос Азії».

КАНАЛ «РОСІЯ», II ПРОГРАМА УТ

8.35 «Пригода в королівстві». Ляльковий мультфільм. 7 серія.
9.05 Наш сад.
9.35 Майстри. Сповідь актриси. Т. Єремєєва.
10.05 Ати-бати...
10.35 Хочете вірте...
11.05 Денний сеанс. «Лютий». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 За рамками вістей. Росія — Японія: життя продовжується.
13.40 Телетеатр Росії. «Тартюф, і нема йому кінця».
15.30 Познер і Донах'ю.
16.00 Чемпіонат України з футболу. «Кривбас» — «Таврія».
17.50 Хорова духовна спадщина М. Леонтовича.
18.40 Обличчям до столиці. Інформаційна програма.

ПРОГРАМА УТ-III

18.55 Візитка. Програма.
19.00 Мультфільм.
19.10 СІТ-3.
19.20 Фестиваль класичних фільмів Голлівуду. «Випробування Пауліни».
21.00 Мультфільм.
21.30 Візитка.
21.35 Погляд у майбутнє. (Уорлднет. США).
22.00 Лосина долина.
22.30 СІТ-3.
22.40 Дорослі, як діти.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

8.00 — Дотик. 9.00 — Дитячий ансамбль «Марімба Понес» (Японія). 9.30 — Мульт. 9.55 — Світ грошей Адама Сміта. 10.24 — «Остання вишня на задньому дворі». Док. телефільм. 10.55 — Ансамбль народної музики, пісні і танцю «Російська Північ». 11.25 — Ірландські зустрічі. 11.55 — Хокей. Кубок ліги. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 1 п. 12.35 — Ельдорадо. 13.05 — 14.55 — Тет-а-тет. 13.05 — Мульт. 13.20 — «Жорстокий ринг». Худ. фільм. Драма. 14.55 — «Сумніваюсь в явному, вірю у диво». Розважальна програма. 16.45 — Співає К. Шульженко. 17.50 — Книжковий двір. 18.40 — Стиль. 19.10 — Радіо «Труба». 19.40 — Тет-а-тет. 19.40 — Мульт. 20.00 — Худ. фільм «Поліцейська академія». Комедія. 21.20 — Музика. 21.50 — Худ. фільм «Попутник». Трілер.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Український церковний діяч, поет і друкар XVII ст. 3. Жіноча половина багатого мусульманського дому. 5. Командир сотні галицьких січових стрільців, яка була направлена проти більшовицької армії Муравйова під Крути. 6. Давньоукраїнське плем'я, яке жило в пониззі Дніпра та Південного Бугу. 8. Інститут стародавніх рукописів у Єревані. 12. Поема Тараса Шевченка. 14. Чернігівський полковник, учасник визвольної війни 1648—54 років. 16. Керівник антипольського повстання в Україні у 1594—96 роках. 17. Солодкий білий хліб, що його випікають до Великодня. 18. Французький архітектор XX ст. 19. Другий після Володимира Вернадського президент АН України. 21. Українська письменниця. 23. Одне з великих християнських свят. 26. Пам'ятка санскритської літератури III—IV ст. 29. Генеральний писар в уряді гетьмана Івана Скоропадського. 30. Територія поширення видів тварин чи рослин. 31. Хімічний елемент. 32. Відомий з «Патерика» варяг, чий золотий пояс став еталоном під час побудови Успенського собору в Києво-Печерській лаврі.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Давньогрецький вчений, один з основоположників алхімії. 2. Старовинний гуцульський чоловічий танок. 3. Один з методів насильницької колективізації в Україні. 4. Нитки для вишивання. 5. Район у Львові. 7. Християнське ім'я дружини Ярослава Мудрого Інгігерди. 9. Наука, що вивчає можливість тривалого перебування людини під водою. 10. Український архітектор і мистецтвознавець, дослідник архітектури Київської Русі. 11. Прилад для вимірювання зросту та пропорцій людського тіла. 13. Український скульптор, один з основоположників кубізму. 15. Посол ФРН в Україні, перший іноземний посол у нашій державі. 20. Одна з книг «П'ятикнижжя». 21. Давньоукраїнська назва сузір'я Тельця. 23. Старовинний український верхній чоловічий та жіночий одяг. 24. Центральний кут, що відповідає дузі, довжина якої дорівнює її радіусові. 25. Надприродна істота, що є посередником між Богом і людьми. 27. Англійський фізик, винахідник мас-спектрометра, лауреат Нобелівської премії. 28. Місто в Азербайджані.

Відповіді на кросворд, надрукований 25 вересня

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 2. «Перебендя». 7. Кадирова. 8. Інтернат. 10. Пелла. 11. Антик. 13. Енергія. 16. Карна. 18. Нерон. 20. Гутенберг. 21. «Війна». 22. Авдій. 26. Намітка. 28. «Курис». 30. Рюрик. 31. Пасадена. 32. «Апостоли». 33. Мирослава.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Ведель. 2. Парка. 3. Равенна. 4. Ніневія. 5. Ярема. 6. Ленотр. 9. Керкінітіда. 10. Полковник. 12. Корнійчук. 14. Каган. 15. Ангар. 17. Рій. 19. Рід. 23. «Каменяр». 24. Скрипка. 25. Фреска. 27. Тріод. 29. Содом. 30. Руска.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

Рукописів не повертаємо.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 453224

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311188.